500 KURUŞ
YIL 6
SAYI 2166

PAZARTESİ
18
HAZİRAN 1979

EKONOMİ
Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

bir ekmek bir Politika

Ecevit'i, «kıl payı» denge endişelendiriyor

Hükümet için zor bir hafta daha başlıyor

- Bağımsız milletvekilleri arasında son günlerde yoğunlaşan «tavır trafiği»nin oylamalarda nasıl sonuç vereceği bilinmiyor
- AP'liler, Hükümet'in bazı milletvekillerine «Sosyal Güvenlik Bakanlığını» vaad ederek çengel attığını ileri sürdüler
- Demirel'in, «18 ay içinde iki kez güvenoyu alamayan Hükümet düşer» formülü ile ilgili olasılık bugün ortadan kalktı

Ankara, (Politika) — CHP Gaziantep Milletvekili'nin istifasından sonra meclisteki gücü iyice sarsılan CHP ağırlıklı hükümetin en uzun üç günü önümüzdeki hafta yaşanacak.

Bu arada bazı milletvekillerinin istifa edecekleri yada Mataracı hakkındaki gensoru oylamasına katılmayacakları söylentileri yaygınca dolaşıyor.

Salı günü Bağımsız Bakanlardan Tuncay Mataracı hakkında AP'liler tarafından verilen gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmaması görüşülecek. Muhalefetin gensorunun gündeme alınmasını sağlamak için meclisteki tüm bağımsızların da desteğini sağlaması gerekiyor. Ancak Hilmi İşgüzar, Oğuz Atalay'ın kesinlikle Tuncay Mataracı'nın yanında yeralacakları belirtiliyor. Öteyandan halen MSP'li olan Muhyittin Mutlu'nun durumu da karışık. CHP ile yakın ilişkiler içinde olduğu ve bu partiye transfer olacağı belirtilen, ancak uzun süreden beri transfer işini kullanarak bakanlıklardaki tüm işlerini halleden fakat CHP'ye geçmeyen Mutlu'nun da ne tutum izleyeceği bilinmiyor.

Diğer taraftan öğrenildiğine göre bağımsız milletvekillerinden bir kısmı da toplantıya gelmemeyi yeğleyecekler. Hükümetin tutumunu benimsememekle birlikte muhalefet partileriyle birlikte davranmayı düşünme-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Dünya barışı için ileri bir adım; SALT-2 bugün imzalanıyor

- SALT-2'nin imzalanmasından sonra stratejik silâhların sınırlandırılması konusu gündeme geliyor

Dış Haberler Servisi — Sovyetler Birliği ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Stratejik Silahların Sınırlandırılması Antlaşması bugün Sovyetler Birliği Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı Brejnev ile Ame-

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Son iki haftada 8 milyar lira para basıldı

Ankara (Politika) — IMF ile yapılan görüşmelerde hükümet tam anlaşma sağlandığını açıklamasına karşın bugüne dek taze para getirme konusunda başarı sağlayamadı. Ancak CHP ağırlıklı hükümet dışarıdan taze para bulma konusunda ne denli başarısızca içeride darphanede «taze para» basımında o denli başarılı.

Resmi Gazete'de yayınlanan Merkez Bankası durumunu gösterir tablolara göre hükümet iki haftada 8 milyar 794 bin 260 lira tutarında yeni parayı piyasaya sürdü. Haziran ayı başında 127 milyar 396 milyon 459 bin 490 lira olan tedavüldeki para miktarı 8, Haziran cuma günkü duruma göre 136 milyar 103 milyon 459 bin 490 liraya yükseldi.

Hükümet IMF ile anlaşmanın yapıldığı hafta içinde para durumunu kontrol altına aldı. Son hafta tedavüle sürülen para miktarı ise 135 milyon lira.

AP'li İmer'in ölümü üzerine Konya'da da seçim yapılacak

Ankara, (ANKA) — Yüksek Seçim Kurulu, AP Milletvekili Kubilay İmer'in ölümü nedeniyle bir milletvekili eksilen Konya'da da 13 Ekim 1979 tarihinde seçim yapılmasını kararlaştırdı.

Yüksek Seçim Kurulunun aldığı bu karar sonucu kısmi senato seçimleriyle birlikte milletvekilliği ara seçimlerinin yapılacağı il sayısı 5'e çıktı.

Konya dışında Edirne, Manisa, Aydın ve Muğla'da 1977 seçimlerinden bu yana boşalan 5 üyelik için seçim yapılacak.

Sıkıyönetimin Erzincan ve Sivas'ta kaldırılması düşünülüyor

- İki ilde sıkıyönetimin kaldırılması önerisi bugün Sıkıyönetim Eşgüdüm Toplantısı'nda ele alınacak
- Sıkıyönetim yarında CHP Grubunda ve Ulusal Güvenlik Kurulu'nda ele alınacak

Ankara (Politika) — Sıkıyönetim'in uzatılıp uzatılmaması, ve son iki ayın sıkıyönetim uygulamaları yarın CHP grubunda ele alınacak, grup toplantısında bir çok parlamenterin sıkıyönetimin daha fazla uzatılmaması yönünde tutum izleyecekleri, ancak CHP Genel Merkezi'nin konuyu gene bir «Hükümet sorunu» haline getirecekleri bildiriliyor.

Sıkıyönetim Eşgüdüm Toplantısı da bugün yapılacak. Toplantıda Erzincan ve Sivas illerinde sıkıyönetimin kaldırılması önerisinin tartışılacağı bildiriliyor.

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Karahan'ın istifasının temeli bölgesel çekişme

- Gaziantep Milletvekilleri Çetin ile Altınbaş «Karahan'ın geri döneceğini tahmin ediyoruz» dediler.

Haber Merkezi — Gaziantep Milletvekili Ahmet Karahan'ın CHP'den ayrılıp AP'ye geçmesi CHP içinde ilginç ve farklı değerlendirmelere uğrarken, Gaziantep kaynaklı haberler Karahan'ın istifasında başlıca etkenin «bölgesel siyasi çekişmeler» olduğunu gösteriyor.

ANKA Ajansı'nın haberinde ise Karahan dışında kalan CHP'li milletvekillerinin, istifa olayını «Karahan'ın bunalımı» olarak değerlendirdikleri görülüyor.

CHP'den ayrılan Karahan'ın, CHP'nin 24. Kurultayı sırasında Genel Başkan ile görüştüğü de öğrenildi. Bu görüşmede Ahmet Karahan, Gaziantep milletvekillerinden Celâl Doğan'ın, Genel Yönetim Kurulu'na girmesi halinde partiden istifa edeceğini Ecevit'e söylediği ve güvence aldığı öğrenildi. Ancak daha sonra Celâl Doğan, CHP Genel Yönetim Kuruluna Ecevit'in önerisi ile girdi. Önceki gün istifa eden Karahan'ın istifasından hemen sonra «istifam Genel Başkan için sürpriz değildir»

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

Senatör Baykara hataların dış yardımı geciktirdiğini söyledi

Ankara, (ANKA) — Kontenjan Grubu Başkanı Zeyyat Baykara, «Hatalar dış yardımı geciktirdi» dedi.

Baykara, haftalık «Yankı Dergisi»nin sorularını cevaplandırırken, bozulan düzeni yeniden düzlüğe itecek aracın vergi olduğunu söyledi.

Zeyyat Baykara, ekonominin genel bir değerlendirmesini yaparken, «Ne kadar iyi niyetli olursak olalım. Mevcut durum hiç bir iyimserliğe yer bırakmamaktadır.» dedi ve şunları söyledi:

«Bunu kanıtlayan bazı örneklere bakalım: Nisan sonuna kadar toptan fiyatlar yüzde 22 artmış, geçinme endekslerindeki artış daha faz-

(Devamı S. 7 Sü. 3'de)

Ankara'da taksi ve dolmuş ücretleri bugün saptanıyor.

Ankara, (A.A.) — Benzin fiyatının yeniden düzenlenmesinden sonra, Ankara'daki taksi ve dolmuşların yeni taşıma ücretlerinin bugün belirleneceği bildirildi.

Ankara Umum Otomobilciler ve Şoförler Derneği yetkilileri, benzin fiyatının artması üzerine belediyeye başvurarak taksi ve dolmuşların taşıma ücretlerinin yeniden saptanmasını istediler.

Dernek yönetimi, hazırladığı yeni taşıma ücretlerini belirten listeyi Ankara Belediye'sine bir süre önce sunmuş, listeye göre, dolmuşların taşıma ücretlerinin en kısa mesafe için 7 lira 50 kuruş, en uzun mesafe için de 15 lira olması isteniyor. Ankara Belediyesi'ne sunulan listede, taksi ücretlerinin ilk 2 kilometre için 50 lira, daha sonraki her kilometre için de 12 lira 50 kuruş olarak belirlenmesi öneriliyor.

(Devamı S. 7 Sü. 3'de)

Gümrüklerde bekletilen yiyecek maddeleri öncelikle kamu kuruluşlarına satılacak

Ankara (ANKA) — Gümrük ve Tekel Başkanlığı tarafından hazırlanan ve gümrüklere terkedilen yada terk edilmiş sayılan eşyaların tasfiyesiyle ilgili tüzüğün bazı maddeleri değiştirilerek yeniden düzenlendi.

Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan ve bugün yürürlüğe giren yeni tüzüğe göre, canlı hayvan, et, balık gibi beklemeyecek durumda olan gıda maddeleri, öncelikle gereksinimi olan kamu kurumlarına satılacak.

Aynı şekilde, taşıma araçları, istemleri halinde genel ve katma bütçeli daire-

(Devamı Sa. 7. Sü 8'de)

Komandolar, tüp kuyruğunda bekleyenlerden haraç alıyor

- Sümerbank grevini ziyaret eden 23 ilerici genç gözaltına alındı.
- İstanbul'da bir kişi öldürüldü.
- Fehmi Işıklar dün serbest bırakıldı.
- Bakırköy Halkevinin bombalanmasında yaralanan bir kişinin evi daha arandı

Haber Merkezi — Ankara'nın Aydınlıkevler semtinde komandoların tüp gaz kuyruğunda bekleyenlerden haraç alarak topladıkları paraları Aydınlıkevler 8. durağı yakınında bulunan derneklerine verdikleri bildirildi. Bu arada Bakırköy Halkevinin bombalanması sırasında yaralanan bir kişinin daha evi arandı. Bank-Sen Sendikasının Harbiye'deki Sümerbank grevini ziyaret eden 23 ilerici genç gözaltına alındı. Önceki gün gözaltına alınan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar serbest bırakıldı.

Öte yandan bir işçi dağıtılan bildiriyi almaması üzerine iki kişi tarafından öldürüldü.

ANKARA'DA

Aydınlıkevler 8. durakta bulunan Aygaz Bayiinde komandoların gece kuyruğa bırakılan tüpler için «tüplerin güvenliğini sağladıkları» gerekçesiyle haraç aldıkları bildiriliyor.

Tüplerin çalınmaması için

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

«Hep beraber sulardan çekmek ağı...»

Gölmarmaralı balıkçılar kooperatif ağalığına son verdiler

(Bugün 4. sayfada)

Celâl Başlangıç

Kartal'da fırın işçileri direnişe başladı

İstanbul (A.A.) — Kartal Belediyesi sınırları içindeki ekmek fabrikalarında çalışan işçiler dün işi durdurarak ekmek yapmadılar.

Kartal Belediyesi sınırları içindeki fırınların pazar günleri de açık olduğunu belirten işçiler, ekmeğe yapılan son zamlardan sonra 470 gram ekmeğin 6 liradan satıldığını hatırlatarak şöyle dediler:

«Ekmek işverenleri belediyeden zam isterlerken işçi ücretlerine yüzde yüz zam yapacaklarını söylemişlerdi. Ancak alınan zamdan fırın işçilerinin ücretlerine düşen pay çok düşüktür. Bu nedenle istediğimiz oranda zam alıncaya dek ekmek çıkarmayacağız.»

Yağ sıkıntısının yakında sona ereceği bildirildi

Ankara (ANKA) — Dışsatım ve dışalım konularında bilgi veren Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler, son günlerde piyasada sıkıntısı görülen yağ darlığını gidermek için tüm ithalat bağlantılarının yapıldığını ve Tariş tarafından Haziran ayı sonuna kadar 36 bin ton ham soya yağı sağlanacağını bildirdi. Ticaret Bakanı Köprülüler, Temmuz ayında'da 12,5 ton ham ayçiçek yağı ithalatının gerçekleştirilerek darlığın ortadan kaldırılacağını söyledi.

Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler'in verdiği bilgiye

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Soda işçileri Ankara'ya yürüyecek

Ankara, (Politika) — 18 aydır grevde bulunan Mersin Soda işçilerinin işverenin yasa tanımazlığını devletin kolluk kuvvetlerinin soda işyerinde faşistlerin bekçiliğini yapmasını, 857 işçinin iş akitlerinin feshedilmesini protesto etmek için Mersin'den, Ankara'da TBMM binasına kadar yürüyüşe geçecekleri açıklandı. 21 Haziran günü başlayacak yürüyüş boyunca grev çadırındaki işçiler de açlık grevi yapacak.

Petkim - İş Genel Başkanı Mustafa Karadayı dün bir basın toplantısı düzenleyerek Mersin'de kurulu Soda Sanayii'nde mücadelenin 18 aydır sürdüğünü, işverenin işçilerin iş akitlerini feshederek, yasaları çiğnediğini belirtti.

İş Bankası, Sümerbank, Şişe ve Cam Holdingin büyük hisse sahibi olduğu Soda Sanayii A.Ş.'nin Türkiye'deki tek soda üreten kuruluş olduğunu belirten Karadayı, işverenin grev süresi için de soda ithal müsaadesi aldığını söyledi. İşverenin soda üretmek yerine daha kârlı olan soda ithaline ve kaçakçılığına gittiğini belirten Karadayı fabrikada üretim yapılırken 6-7 liradan satılan

(Devamı Sa. 7, Sü. 3'de)

Bir doçent hastane önünde sebze satıyor

İzmir (Politika) — Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Doğum Hastalıkları Kürsüsü Doçenti Dr. Deniz Mişçi, hastanenin önünde özel arabasının bagajına doldurduğu sebze ve meyveleri satarak manavlık yapıyor.

(Devamı Sa. 7. Sü 8'de)

İzmir'de ekmek fiyatı fırıncılarla bakkalları birbirine düşürdü

İzmir (Politika) — İzmir'de 550 gramlık ekmeğin 6 liradan satılmasını kabul etmeyen fabrika sahiplerinin, ekmeği bakkallara dağıtmaması, ekmek satışının fırınlardan yapılması, İzmir'lilerin ekmek bulmasını güçleştirdi. Fırınlar önünde halkın saatlerce kuyrukta beklemesine neden oldu.

Ekmek İşverenleri Sendikası Başkanı M. Ali Yolgörmez, ekmek fiyatının en az 6,5 lira olması halinde bakkallara ekmek verilebileceğini belirtirken, Bakkallar ...

(Devamı Sa. 7, Sü 8'de)

Arap ülkelerinde 32 bin Türkiyeli kaçak işçi var

Kilis (Gaziantep), (AA) Çeşitli Arap ülkelerinde 32 bin kadar Türk işçisinin kaçak olarak çalıştığı öne sürüldü.

Verdikleri çok yüksek ücret nedeniyle, son zamanlarda özellikle Güney ve Güney-Doğu bölgelerimizden çeşitli Arap ülkelerine kaçak işçi akımının hızlandığını öne süren inşaat sektörü ve işçi temsilcileri, «Yalnız, Suriye, Irak, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Yemen'de 16 binin üzerinde Türk işçisi kaçak olarak çalışıyor. Türkiye ile bu Arap ülkeleri arasında işçilerle ilgili geniş kapsamlı bir anlaşma olmadığından kaçak olarak giden işçiler kazandıkları dövizleri de kaçak olarak yurda sokuyorlar. Bu arada yakalanan vasıfsız kaçak işçilerin de bu ülkeler tarafından sınır dışı edilmesi ayrı bir sorun yaratıyor. Petrolden yüksek gelir elde eden bu Arap ülkeleri,

(Devamı Sa. 7. Sü 8'de)

gündem

ÖZLEM ÖZGÜR

Sıkıntıların hakça dağıtımı

IMF nin dayatmasıyla yapılan son devalüasyonun ne anlama geldiğini kavrayabilmek için, soruna yalnızca yabancı para (döviz) açısından bakmak yeterli değildir. Devalüasyonun sınıfsal özünü ve sonuçlarını görebilmek için, soruna hem Türk parası açısından yaklaşmak, hem de devalüasyonu, IMF'nin reçetesinde yeralan öteki ekonomik önlemlerle birlikte değerlendirmek gerekmektedir..

Son yapılan devalüasyonla, dışalımcılar, 1 dolarlık petrol ve gübreye 26.5 lira yerine 35 lira ve öteki dışalım mallarına da 47 lira ödeyeceklerdir.

Demek ki, olaya Türk Parası açısından baktığımızda, Türkiye'nin dışalım mallarının fiyatları, yüzde 40 oranında pahalılaştırılmış olmaktadır. Şimdi sorun, bu pahalılaşmanın bedelini kimlerin ödeyeceğidir.

Bu sorunun yanıtını vermek de, fazla zor olmayacaktır. Türkiye'nin dışalım mamüllerinin fiyatlarının artması, kaçınılmaz olarak iç pazarda satılan mal ve hizmetlerin fiyatlarına yansıyacak ve bu pahalılaşmanın faturasını tüketici yığınlar, işçiler, köylüler, memurlar, esnaf ve zanaatkârlar ödeyeceklerdir.

CHP ağırlıklı hükümetin, devalüasyon kararıyla birlikte, pek çok temel ürünün fiyatlarına yaptığı zamlar dışalım ürünlerinin artan fiyatlarının, halkımıza yansıtılmasının ilk örneklerini oluşturmaktadır.

Olaya dışsatım açısından baktığımızda, şöyle bir durum ortaya çıkmaktadır: Son devalüasyondan sonra, dışsatımcılara tarım ürünlerinde 1 dolara 26.5 lira yerine 35 lira ve sanayi ürünlerine de 47 lira ödenecektir.

Bunun anlamı, sanayicilerin gelirlerinin, yapılan bu devalüasyonla önemli oranda artırılması demektir. Sözgelimi, bir tekstilci bir metre kumaşı, yurt dışına 1 dolara satıyorsa, devalüasyondan sonra yine bir dolara satabilecek ve yabancı para açısından bu kimsenin gelirinde bir değişiklik olmayacaktır. Ne var ki, aynı tekstilci, 1 metre kumaştan elde ettiği 1 dolar karşılığında 26.5 lira alırken, devalüasyondan sonra 47 lira alacak ve bu malın fiyatı yüzde 77 oranında artırılmış olacaktır.

Yapılan bu devalüasyonla CHP ağırlıklı hükümet, sanayicilerin milyarlarına yeni milyarlar katarken, tarım üreticilerine ağır bir darbe indirmiştir. Bir kere, sanayi ürünlerinin dışsatımında, 1 dolara 47 lira fiyat biçen CHP ağırlıklı hükümet, tarımsal ürünlerin dışsatımında 1 dolara 35 lira verirken, IMF'nin «köylülerin gelirlerini geriletin» biçimindeki buyruğuna da «evet» demiş olmaktadır.

Kaldı ki, tarımsal ürünlerin dışsatımından elde edilen 1 doların fiyatının 26.5 liradan 35 liraya yükseltilmesi bile, köylüyü hiç ilgilendirmemekte, aradaki farkı dışsatımcılarla devlet alıp götürmektedir. Çünkü, Türkiye'de tarımsal ürünlerin dışsatımını üreticiler değil, devlet ve parababaları yapmaktadır...

Sonuç şudur: Daha öncekiler gibi; yapılan bu devalüasyon ve artan fiyatlarla, emekçi yığınların gelirleri göreli geriletilmiş, yaşam koşulları çok daha kötüleştirilmiş ve bunalımların tüm yükü işçilerin, köylülerin, esnaf ve zanaatkârların, memurların, öğretmenlerin, teknik elemanların vb. sırtına yüklenmiştir. Bundan sonra gözlenecek de IMF'nin sunduğu reçetenin acı sonuçlarından başka bir şey olmayacaktır: Yatırım, üretim ve kalkınma hızı büyüklükleri, «sıfır» noktasının da altına inecek, işsizlik, pahalılık, kıtlık ve yokluk her alanı kaplayacaktır.

Başbakan Ecevit'in söylediği gibi, artık bundan böyle «sıkıntılar hakça dağıtılacak» yani bir avuç kodaman sermayenin dışında kalan milyonlar, yokluğu ve sefaleti paylaşacaklardır. Şu işe bakın siz, dün gelirin hakça dağıtımından sözedenler, bugün «sıkıntıların hakça dağılımından» sözetmek cesaretini bulabilmekte ve halkımızla açıktan alay etmektedirler.

CHP ağırlıklı hükümet, CHP üst yönetimi ve Ecevit, bir noktada yanılmaktadır. Emekçi yığınlar, halkımız koyun değildir. Bu soygun ve sömürü düzeninin, emperyalist odakların, sizlerin eliyle sunduğu bu sefalet reçetelerini kolay kabullenmeyecektir. Halkımız ve her şeyden önce CHP tabanı, bunların hesabını sizlerden soracaktır. Bu yaptıklarınızın hesabını vereceğiniz günler de, çok fazla uzaklarda değildir...

ÖZÜR

Bu sütunda dün yeralan ve Özlem Özgür'e ait yazı bir karışıklık sonucu «Şükran Kurdakul -BU AŞAMADA» imzasıyla yayınlandı. Düzeltir, Sayın yazarlardan ve okurlardan özür dileriz.

FORUM

Bir olay Bir film Bir haber

Alman DGB İşçi Sendikaları Konfederasyonu NESSE Bölgesi Başkan Yardımcısı Frank'da,
Türkeş'i «Faşist Türk Führer'i» olarak nitelendirmiş,
MHP liderinin, Almanya'ya,
Demokrat eğilimli Türk işçileri aleyhine eylemler
hazırlamak amacıyla gelmiş olabileceğini öne
sürmüştür.
AP Genel Başkanı Bay Süleyman Demirel'in, Ecevit
Hükümeti'ni biran önce yıkmak
özlemiyle yanıp tutuştuğu koltuğa bir an önce
kavuşabilmek için Çankaya'ya
toslamaktan bile çekinmediği şu önemli günlerde,
bana öyle geliyor ki A.A.'nın
verdiği bu haber hayli önem taşımaktadır.

Hasan HÜSEYİN

PAPAĞANIN DEDİKLERİ

Vaktiyle ya bir gazetede okumuş, ya da birinden dinlemiştim. Paris polisi, aylardan beri, büyük bir kumarevinin yerini saptamağa çalışıyormuş. Paris semt semt, sokak, sokak tarandığı halde kumar evinin yeri saptanamıyormuş. Polis bekliyormuş ki, bir vatandaş gelip bilgi versin bu konuda. Fakat ne yazık ki, gelen giden olmuyormuş. Büyük şefler ortanca şefleri, ortancalar küçükleri, küçükler memurları sıkıştırıp duruyorlarmış:

— Bulacaksınız bu kumarevini!

Paris polisi iyice bunalmağa başlamış.

Bir öğle vakti, yorgun ve uykusuz polis memurlarından biri, ensesini kaşıya kaşıya bir sokaktan geçiyormuş. Kulağına birtakım sesler gelmiş: «Rest!.. Rölans!.. Pa dö kart!» Ve daha başka sözler, küfürler..

Polis memuru, başını kaldırıp bakmış ki pencereye, güzel bir papağan, kendisine doğru eğilmiş, sayıp döküyor:

— Rest!.. Rölans!.. Pa dö kart!..

Kahkahalar, küfürler, şarkı parçaları...

Durup bir süre dinlemiş papağanı polis memuru, sonra birden aydınlanmış yüzü, hızlıca uzaklaşmış oradan ve ilk telefon kulübesinden en yakın polis karakolunu aramış, komisere durumu anlatmış, bulunduğu yeri tarif etmiş ve ekip yollanmasını istemiş.

Az sonra gelen ekip, papağanın bulunduğu evi basmış ve aylardır bulunamayan kumarevini bulmuş. Kumarevi, yapının yeraltı salonundaymış.

Kumarcılar ne bilsinler, papağanın kendilerini ele vereceğini!..

FİLMİN DEDİKLERİ

Çoklarımız gibi, televizyon başında oturmaya ben de vakit bulamıyorum. Ve şaşıyorum, uzun uzun saatleri televizyon başında geçirenlere !. İnsanda beyin mi kalır kuzum, kişilik mi kalır!..

26 Mayıs Cumartsi gecesi bir film seyrettim televizyonda: «Bir Gazetecinin Serüveni». Ne yalan söyliyeyim, iyi filmdi!.. Eğer zaman zaman böyle güzel filmler gösteriliyorsa TV'de, haftada birkaç saatimi vermeğe hazırım.

O filmin sonunu da 2 Haziran Cumartesi gecesi gördüm. Film bittikten sonra dediğim şu oldu:

→ Bu filmi politikacılara, yöneticilere, güvenlik yetkililerine göstermeli. Hem de sık sık! Onlardan artan zamanda da halka göstermeli. Hem de çok çok!.. Öğrencilere, derneklere, sendikalara, dincilere, milliyetçi geçinenlere, parababalarına bol bol göstermeli.

TV yöneticilerinden dileğim: Haftada bir gösterin bu filmi!

Belleğimde kaldığına göre, gazeteci Mayk Andros, kimsenin gizli örgüt saymadığı, ama kendisinin gizli örgüt, hem de cinayetler işleyen ve işleten bir gizli örgüt saydığı «Maneviyata İnananlar Birliği» adlı örgütün içyüzünü ortaya çıkarmaya çalışır. Dış yüzüyle yasal, dinsel bir örgüttür; bir iyilik örgütüdür, insanların, ailelerin iyiliğine çalışmaktadır. Oysa içyüzüyle korkunç bir cinayet örgütüdür. Kamuoyuna «Tanrıyı yeryüzüne indirme derneği» veya «Maneviyata İnananlar Birliği» diye tanıtılan bu eli kanlı örgüt, şirketlere sahiptir. Fabrikalara, bankalara, arşivlere, laboratuvarlara, kamplara sahiptir. Parası da boldur, üyesi de. Herkesten rahatlıkla bağış toplayabilmektedir. Kamplarda, 1933'lerin Almanyası'nda olduğu gibi genç beyinler yıkanıp uyuşturulmaktadır. Örgütün başındaki PEDER, şunları öğütlüyor!

«Her kentte beşyüz kişiyle bir eyalet, her eyalette beşbin kişiyle ulus benimdir.» (Yani, her kentte beşyüz adamımız olursa, o kenti ve bağlı bulunduğu eyaleti ele geçirdik demektir. Her eyalette beşbin kişimiz olursa, o eyalet ve dolayısıyla bütün ülke bizimdir.)

«Gizliliğe uymayanlar, Dernekten (örgütten, birlikten) kaçanlar öldürülecektir.» (Dâvadan döneni vurun!)

«Derneğin üyelerinin kardeşlerini ele vermesi en büyük günahtır.»

«En büyük günahı sona erdirecek günah, günah değildir.» (Yani, karşımıza çıkanları öldürmeliyiz. Bizden olmayanlar hep şeytandır, öldürülmeleri gerekir. Tanrı, ancak o zaman bizimle birlik olur ve yeryüzüne iner.)

«Maneviyata İnananlar Birliğinde kamp yerleri gizlidir, arşiv gizlidir, laboratuvarlar gizlidir. Özel yetiştirilmiş ekipler, gizli örgütün ardına düşenleri öldürmekle görevlidir.

Elini bu gizli örgüte uzatan gençler, bir daha kollarını kurtaramamaktadırlar. Kaçanlar mutlaka öldürülmektedir. Örgütü desteklemeyen herkes şeytandır (yani, «gomonist»tir). Şeytanın öldürülmesi gerekir.

Sayın PEDER, gerçekten ilginç bir tiptir. Dünyayı «Tanrıdan yana olanlar» ve «Şeytandan yana olanlar» diye ikiye bölmüştür. Şeytandan yana görünmeyi kim ister!.. (Komünizmin yasaklandığı bir ülkede, kim kalkar da, «ben komünistim» der?)

Sermaye çevrelerini kullanan Sayın PEDER gizli örgütün önemli yerlerine de «önemli» kişileri getirmiştir. Gizli örgüt, bir «nükleer araştırma merkezi» gibi çalışmaktadır.

Filmi seyrederken, bizim gazeteci Necdet Onur'un serüveni geldi aklıma. Hani, Necdet Onur Günaydın gazetesinde çalışıyordu.

Bir kundura mağazası sahibi, otomobille çarpılarak öldürülmüştü. Gazetede Nazmiye'li mazmiyeli haberler vermeye başlamıştı da Necdet Onur, arabası yakılmıştı. Sonra da dâvalar filan açılmıştı hakkında, tazminat dâvaları... Necdet Onur sonraları ayrıldıydı o gazeteden... O olaylar dizisi geldi aklıma, gazeteci Mayk Andros'un serüvenlerini izlerken...

Dediğim gibi, bu film sık sık gösterilmeli TV'de. Bazı meslek kümelerine daha da sık gösterilmeli. Yasal görünüşlü bazı örgütlerin içyüzlerini anlamalarına yardımcı olacağını sanıyorum!..

HABERİN DEDİKLERİ

Her zaman söylerim: Günlük tirajı 50 bin olan bir gazeteden, aylık tirajı 10 bin olan bir dergi daha etkilidir, diye. Çünkü, günlük gazete o gün okunulup atılır; oysa aylık dergi, bir ay boyunca okunur. Bu ise, her gün için 10 binlik bir tiraj demektir. Toplam tiraj, 300 bindir.

Geçenlerde Anadolu Ajansı'ndan bir haber dağıldı yayın organlarına; yayın organlarından bazıları da —hepsi değil, bazıları!— olduğu gibi koydular sayfalarına haberi. Kahramanmaraş olayları duruşmalarının başlıyacağına değin haberlerin gürültüsü arasında gözden kaçacağını sandığım bu haberi buraya olduğu gibi aktarıyorum:

«Wiesbaden - Almanya (A.A.) — Çok sayıda Batı Almanyalı siyasi ve sendikacı, halen Almanya'da bulunan MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in Almanya'dan sınırdışı edilmesini istemişlerdir.

Türkeş geçen Cuma günü Frankfurt'a gelmişti.

Wiesbaden Eyalet Meclisi Sosyal - Demokrat Milletvekili Gert Luetgart, bu konuda yaptığı açıklamada, Alpaslan Türkeş'in Almanya'ya, bu ülkede çalışan Türk işçilerini şiddet hareketlerine karışmaya teşvik etmek amacıyla gelmiş olabileceğini öne sürmüş ve Türkeş'in Almanya'dan sınırdışı edilmesini istemiştir.

Alman DGB İşçi Sendikaları Konfederasyonu Nesse Bölgesi Başkan Yardımcısı Hans Frank da, Türkeş'i «Faşist Türk Führeri» olarak nitelendirmiş, MHP liderinin, Almanya'ya, demokrat eğilimli Türk işçileri aleyhine eylemler hazırlamak amacıyla gelmiş olabileceğini öne sürmüştür.»

AP Genel Başkanı Bay Süleyman Demirel'in, Ecevit Hükümeti'ni bir an önce yıkmak özlemiyle yanıp tutuştuğu koltuğa bir an önce kavuşabilmek için Çankaya'ya toslamaktan bile çekinmediği şu önemli günlerde, bana öyle geliyor ki, A.A.'nın verdiği bu haber hayli önem taşımaktadır.

Politika'DAN MEKTUP

Muhabirlik istekleri

POLİTİKA ikinci haftasını doldurdu. Yeni döneminde gazeteniz Politika'nın yaygınlığı, okurların telefonla, telgrafla, postacıların hâlâ kucak kucak taşıdıkları mektuplarla somutlanan ilgileri ilerideki günleri için Politika'ya umut veriyor.

POSTADAN çıkan mektupların bir çoğunda, Anadolu'nun çeşitli kentlerinden yazan okurlarımızın gönüllü olarak «Politika Muhabirliği» görevini üstlenme istemleri var. Konuyu açıklığa kavuşturmadan önce, bu istemde bulunan tüm okurlarımıza içtenlikle teşekkür ederiz.

ANCAK biz gene de bu okurlarımıza olumlu cevap veremiyoruz. Politika yurt düzeyinde olup bitenleri izlemek, bunları anında okurlarına iletmek için, yeni dönemine başlamazdan çok önce bir hazırlığa girişti. Tüm yurtta yaygın bir haber ağının örgütlenmesine ağırlık verdi. Bu amaçla kardeş kuruluş İSTA Haber Ajansı çevresinde bir muhabirler ağı oluşturuldu. İSTA muhabirleriyle bir yıl önce başlayan çeşitli yazışmalar, toplantılar yapıldı. Bu arkadaşlarımızın «haber nedir, ne değildir?» sorusundan haberlerin en kısa, en ucuz ve en iyi nasıl yazılıp aktarılacağı sorusuna kadar hemen tüm mesleki konularda elden geldiğince eğitilmesine özen gösterildi.

BUGÜN övünerek belirtelim ki -henüz örgütlenme aşamasında olan- Doğu ve Güneydoğu bölgeleri hariç, İSTA Ajansının tüm Anadolu kent ve kasabalarına yayılmış bir muhabirler ağı var.

BU arkadaşlarımız yerel haberleri topluyor, röportajlar düzenliyor ve gazetenin içeriğine bu yolla katkıda bulunuyorlar. Bir başka deyimle söylersek, bugün İSTA Ajansı çevresinde örgütlenmiş olan muhabirler ağı ile Politika, Türkiye'de Anadolu Ajansı ve TRT'den sonra en yaygın muhabir ağına sahip.

ÖNÜMÜZDEKİ günlerde bu haberlerin gazetemizin sütunlarına daha iyi yansıması için çeşitli düzenlemeler de yapacağız. Ancak şimdiden bu haber akışı ile Politika habercilik görevinde önemli aşamalar sağlayacak olanaklara sahip.

BU durumda gönüllü olarak Politika muhabiri olmak üzere başvuran arkadaşlarımıza, kentlerindeki İSTA muhabiri arkadaşla bağ kurmalarını ve ona yardımcı olmalarını salık vermekle yetineceğiz.

BİR DE özellikle büyük kentlerde, gazete bayiinde Politika'yı bulamamaktan yakınan okurlarımız var. Önce şunu belirtelim, bugün -örneğin- İstanbul'da yaklaşık 6.500 gazete satış noktası var. Kimi bakkal, kimi gazete bayii, kimi gezginci müvezziler. Bunların her birine beşer gazete verilse 32 bin 500 gazete teslim etmemiz gerekiyor. Oysa Politika bugün İstanbul'da bu rakamın yarısından daha az sayıda dağıtılıyor. Üstelik sözünü ettiğimiz gazete satıcıları arasında iskelelerde, istasyonlarda, büyük meydanlarda, işlek noktalarda olanları öyle 5 gazete ile yetinecek durumda değil. Bu durumda ister istemez, Politika -örneğin- İstanbul'daki her gazete satıcısında bulunamıyor. Bu, beş büyük gazete dışında, tüm gazeteler için de geçerli bir zorunluk. Okurlarımızın, gazete alırken alıştıkları satıcılarda Politika bulamadıkları takdirde, yakındaki diğer bir bayiye bakmalarını dilemekten öte elimizden birşey gelmiyor.

AMA bunun yanısıra, kendisine verilen gazeteyi bir saat içinde tüketen ve bu yüzden isteyen okurlarımıza «yok» demek zorunda kalan bayiler de var. Ya da politik nedenlerle Politika'yı satmaktan kaçınan bayiler var. Bütün bunların ancak ve ancak okurlarımızın ısrarlı kovalamaları ile üstesinden gelebiliriz. Okurlarımızın bu tür durumları saptayıp, bayiin bulunduğu yeri tarif etmek koşuluyla telefon yada mektupla bize iletecekleri bilgilerle, Politika'nın en akılcı dağılımını sağlayabileceğiz.

İNANCIMIZ o ki Politika okurlarından bu yardımı istemeye hak kazanmıştır ve Politika okurları, gazetelerine bu şekilde omuz vermekten kaçınmayacaklardır.

HAFTAYA yeni bir sohbette buluşmak dileğiyle.

Okurlardan Politika'ya

ERDEMİR'İN OFİSİ HÂLÂ «YEŞİL KÖŞK»MÜ?

Biz Erdemir işçileri, T. Maden - İş'in çatısı altında işverene karşı savaşım vermekteyiz. Fabrika yanındaki idari ve teknik personelin çalıştığı binaya Yeşil Köşk adını verdik. Erdemir'de, kapalı kapılar arkasında toplu sözleşmeler, cuma gecesi başlayan pazar günü biten grevler yapan, eski bölge temsilcisi Şükrü Özbayrak'ın uzlaşmacılığı ve sarı sendikacılığı nedeniyle kapsam sorunu çözümlenemediğinden, sendikalaşma hakkı olduğu halde, sendikalar dışında kalmış A personeli olarak tanımlanan 2000 dolayında aydın, teknik eleman ve idari personelin oluşturduğu bir kitle vardır. Bu arkadaşların örgütlendiği derneklerin yaptırım gücü olmadığından, sorunlarının çözümü işverenin insafına kalmıştır.

Ofis binasını hâlâ «Yeşil Köşk»leri olarak algılayan işveren seviyesindeki müdürlerimiz, CHP ağırlıklı iktidar döneminde baskı ve anti demokratik yöntemleri A personeli üzerinde de kullanmaya başladığından sözedilmekte. Gn. Md. sıkça ofiste denetlemelere, giriş çıkış saatlerini kontrole başlamıştır. Hatta ofis önüne, ya da uygun olmayan yerlere park eden özel araçların lastiklerini bizzat Gn. Md. indirir.

Eskiden Gn. Md. Yard. iken, «anneler derneği» kreş istemiyle kendisine topluca başvurduklarında, onlara aynen şunları söylemişti: «Biz burada çocuk üretmiyoruz», Ancak aynı şat Gn. Md. olduğunda, eşi de Kdz. Ereğlisi 1979 Dünya Çocuk Yılı Komitesi Bşk.'nıdır. Fabrika sahasında özel kreş açtırılmıştır. Eski bir tarihte... Kamu yerinde özel kreş! Bir de anneler derneğince finanse edilen kreşimsi bir yer vardır. Ancak, Dünya Çocuk Yılı K. Bşk.'nın eşinin Gn. Md. olduğu, 200'ü aşkın kadının çalıştığı Erdemir'de kreş yoktur.

Fabrika lojmanlarında ise, 60'tan fazla ev emekli olmuş kişilerce boşaltılmamaktadır. Bu taviz nedendir acaba?

Bu arada, muhasebe ve dışalımlarda çalışan personel, toplu imzalı dilekçeyle ilgili ünitelerinden bazı sorunlarının çözümünü rica etmişler (?). Ancak, aradan geçen uzun süre içinde tabi ki dilekçeler hasıraltı edildi. Aynı tarihlerde de, dışalımlarda çalışan 30 elvarındaki personelin Ankara'ya taşınmasına karar verilmişmiş. Bildiğimiz kadarıyla, dışalımdaki yaklaşık 30 personelin eşleri Erdemir'de ya da Erdemir dışında çalışırlar. Bu durumda, herhalde bu insanlar ya eşlerini işten çıkaracaklar, ya da Ankara'da da ayrı bir ev tutacaklar.

Formenler derneğinin «...Aman arkadaşlar susun, işveren bize bazı haklar verecek, bekleyin...» şeklindeki bildirisi, irade beyanında Şükrü'ye hizmetlerinin ödüllendirilmesi mi acaba? Teknikerler, Sosyal Bilimler ve mühendisler dernekleri, bu üç dernek ne der bu işe... Bazılarına göre, Formenlerin işi imzada bekliyormuş.

Toplu sözleşmenin, yetki sorununun çözümlenmemesi ve ağır ekonomik koşullar nedeniyle işçi ve personele verileceği söylenen, muhtemel toplu sözleşme farklarından 2 maaş ikramiye idare meclisinin gündemine götürülmemiş. Zira, Gn. Md.'e Çalışanların maddi sıkıntı içinde olduğu hiç iletilmemişmiş! Gn. Md., T. Maden - İş öncülüğündeki direnişimizi keyfimizden mi yaptığımızı sanır? Gn. Md., ekmek kaç lira, kiralar kaç lira bilir mi acaba.

«Uyanış» adlı Zonguldak gazetesinde çıkan, «...Demokratları, yurtseverleri —özellikle TİP'lileri— gammazlıyan, bunların listesini tutan bir eski şefin eski ünitesine tekrar müdür olarak atanması...» haberine CHP ağırlıklı iktidar döneminin idare meclisi üyeleri ne derler? Bu haberin aradan bir aya yakın süre geçtiği halde tekzip edilmemesi, ya da edilememesi idare meclisi üyelerini uyarmalıydı. Biz işçiler bu olayın üzerine gidilmesini istiyoruz.

Yeşil Köşk olarak kullanmaya alıştıkları ofisin en üst katlarında oturan —herhalde bunlara miras kalmış buraları— yöneticilerin yaptıkları tüm gazeteyi doldurur. Ancak şimdilik bu kadar yazıyoruz. Okuyucu sütununda verirseniz seviniriz. Bu, arada tüm A personeline deriz ki: «Kalıcı kazanımların yolu T. Maden - İş saflarında birleşmektir. O zaman sizi eşlerinizden, çocuklarınızdan ayırmanın sözünü dahi edemezler, kreşi de açmak zorunda kalırlar. Onurlu, güvenceli bir çalışma ortamı, ancak Erdemir'de T. Maden - İş'in yetkisinin perçinlenmesiyle mümkündür.

H. YAŞAR ÖZTÜRK
Erdemir İşçisi

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Genel kavramları gerçek saymayıp birer addan ibaret bulan öğreti. 2) Daha alt düzeyden daha üst düzeye giden nesnel gelişim sürecinin yönünde tavır alma olayı. 3) Yüz çehre - Vilayet. 4) Anlatım, deyiş - Değerli bir taş. 5) Tadı hoş olan - Bir nota. 6) Kira. 7) Tersi, küçük duyuru yaftası - Bir besin maddesi. 8) Askerlikte bir emir - Mapusane yürüyüşü. 9) Bir şeyin çizilen benzeri - Sözsöz oyun sanatı. 10) Tersi, eski bir Fransız bezeme üslubu - Düz ve ensiz kılıç.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Sahalin adasının, Japonya'nın kuzey sınırına bakan burnu. 2) Tersi, aynı komuta altında uçaklar bütünü - Kasnağa gerilmiş gözeneği [illegible] madan araç. 3) Ülkeler (eski dil) - Tersi, Osmiyum'un simgesi. 4) Volontarizm. 5) Nikel'in simgesi - Tersi, yumuşak - İnek sesi. 6) Yılmaz Güney'in ünlü bir filmi - Tersi, ilk bilgi, müta. 7) Lityum'un simgesi - Çok değil - Fizikte bir yasa. 8) Kemiğin içinde bulunan madde - Buhar. 9) Tersi, körpe dal - Kumarda kazanmanın argocası. 10) Komünist ve işçi partilerinin en yetkili karar organlarının simgesi - Adıyaman'ın bir ilçesi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ;
SOLDAN SAĞA: 1. Halkevleri 2. Akasya - Su 3. Red - Lakap 4. Alerji 5. kepİ - Damat 6. İD - Alegori 7. Ren - An 8. İKO - Ha - İka 9. Trikotaj 10. Aba - naroM
YUKARDAN AŞAĞI: 1. Harakiri 2. AKEL - EDEK 3. İadet - Nota 4. Ks - riA 5. Ey - lahiN 6. Valide - Aka 7. Aga - Or 8. Eskimo - İto 9. Rua - arakaM 10. Patinaj.

SURİYE - IRAK BİRLEŞME GÖRÜŞMELERİ SÜRÜYOR

Esat: Arap ulusunun özlemi gerçekleşecek

Dış Haberler Servisi — Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat ile Irak Devlet Başkanı Ahmet Hasan El-Bekir arasında iki ülkenin birleştirilmesi ile ilgili önceki gün başlayan görüşmeler sürüyor. Esat Bağdat havaalanında yaptığı konuşmada Arap ulusunun antiemperyalist mücadelesinde gerekli olan birleşme özlemini gerçekleştireceklerini bildirdi. Bu yolda kararlı olduklarını da belirten Esat, «birliğimizde ilerde düşmanların sızabilecekleri gedikler bulunmayacaktır» dedi. Esat Arap ulusunun özlemi olan bir amacı gerçekleştirecekleri çabalarında çok umutlu olduklarını sözlerine ekledi.

Görüşmelerle ilgili olarak yaptığı açıklamada Suriye Dışişleri Bakanı Haddam ise liderlerin birleşme yolunda şimdiye kadar atılan adımları değerlendirdiklerini ve birleşme amacıyla gerçekleştirilmesi olanak içinde olan her şeyi gerçekleştireceklerini bildirdi. Irak Tanıtma Bakanı Saad Kasım Hammudi de her iki tarafın birleşme konusunda kararlı olduklarını ancak Baas partisinin birleştirilmesinin en önemli bir konu olduğunu açıkladı.

Görüşmelerin süresi birleşme kararının ne zaman açıklanacağı ile ilgili bir açıklama yapılmadı.

birdakika

Amerika'da Şikago kentinde bir hastanın deli olmadığı ancak 25 yıl sonra anlaşıldı. 25 yıl önce «ilginç davranışları ve kimsenin anlamadığı diliyle» dikkatleri çeken bir gencin deli olduğuna kanaat getirilip tımarhaneye atıldı. Tımarhaneye yeni atanan bir hasta bakıcı hastanın ana dilinden anlayınca adamın deli olmadığı, Asya kökenli birisi olduğu ve İngilizce bilmediği anlaşıldı.

Kral Hüseyin: «Ortadoğu sorunu uluslararası bir konferansta çözülmelidir»

Dış Haberler Servisi — Fransa'da bulunan Kral Hüseyin Ortadoğu sorununun Sovyetler Birliğinin de katılacağı bir uluslararası konferansta çözülmesi gerektiğini söyledi.

Paris'te Arapça olarak yayınlanan El-Müstakbel dergisine verdiği demeçte Kral Hüseyin Ortadoğu sorununa bir çözüm bulmak için uluslararası temaslarını sürdüreceğini ve bir çok Batı Avrupa ülkesinin de oruna daha olumlu bakmaya başladığını belirtti. Filistin Kurtuluş Örgütü ile Ürdün ilişkilerine de değinen Kral Hüseyin bütün eski düşmanlıkların ve hataların her iki taraf tarafından unutulması gerektiğini söyledi.

Sıkışan Somoza Amerika Devletleri Örgütü'nden yardım istedi

Sandinistlerin Somoza'ya tanıdığı süre bugün doldu

● ABD Dışişleri Bakanlığı Haberalma Dairesi Başkanı, uluslararası mücadele birliği oluşturmak için Latin Amerika'da geziye çıktı.

Dış Haberler Servisi — Nikaragua'da Sandinist Cephe'nin Ulusal Muhafızlara teslim olmaları için tanıdığı 48 saatlik süre bugün dolmaktadır. Somoza'nın 24 saat içinde gerçekleştireceğini açıkladığı «son taarruz»da sonuçsuz kaldı ve Somoza Amerika Birleşik Devletleri'nden ve ABD güdümündeki Amerika Devletleri Örgütü'nden yardım istemeye başladı. Somoza'nın Dışişleri Bakanı, Amerika Devletleri Örgütü'nün göndereceği yardımları kabul edeceklerini açıkladı. Amerika'lı 130 parlamenter Başkan Carter'dan Nikaragua'ya müdahale etmesini isteyerek Carter'ı, Somoza rejimini yeteri kadar desteklememekle suçlarken Amerika Dışişleri Bakanlığı Haber Alma Dairesi Başkanı Boulder bir dizi Latin Amerika ülkesini dolaşmaya başladı. Geçen yıl Amerika'nın Somoza'yı değiştirip onun yerine bir başka «kukla» getirmek için oluşturduğu ara bulucu komisyonun başkanlığını yapmış olan Boulder, gezisine Nikaragua'dan başlamıştı. Boulder'in, bazı gerici ülkelerden uluslararası bir müdahale bloku yaratmaya çalıştığı bildirilmektedir. Bu arada ABD Nikaragua büyük elçisini değiştirdi. Yeni büyükelçi Lorentz'in 11 Haziran'da Nikaragua'ya vardığı bildirilmektedir. Gözlemciler, Amerika'nın 1954'te Nikaragua'ya 1965'te de Dominik'e benzer yöntemlerle müdahale ettiğini belirtmektedirler.

Nikaragua'da savaş durumunun varlığını tanıdığını açıklayan AND Paktı ülkeleri ise Venezuela'da yaptıkları açıklamada, bu durumda, «her hangi bir tarafın» kendilerinden yardım istemesi durumunda bu beş ülkenin yardım göndermesinin Nikaragua'nın iç işlerine karışmak olmayacağını söylediler.

DOMİNİK'DE GENEL GREV NEDENİYLE DEVLET BAŞKANI İSTİFA ETTİ

Dış Haberler Servisi — Karayibler'deki 75 bin nüfuslu Dominik'te iki haftadır süren genel grev nedeniyle Devlet Başkanı Vekili görevinden istifa etti.

Donimik Başbakanı Patrick John'un istifa etmesi, halk üzerindeki baskılara son verilmesi ve ırkçı Güney Afrika'ya petrol sevki planlarından vazgeçilmesi için iki haftadır süren genel grev ve gösteriler nedeniyle, Dominik Devlet Başkanı Fred Degazan'un ise bir hafta önce İngiltere'ye kaçıp sığınma hakkı istediği bildirilmektedir. Bir kaç kişinin ölümüne neden olan geniş gösteriler ve genel grev nedeniyle hükümetten bazı bakanların da istifa ettiği haber verilmektedir.

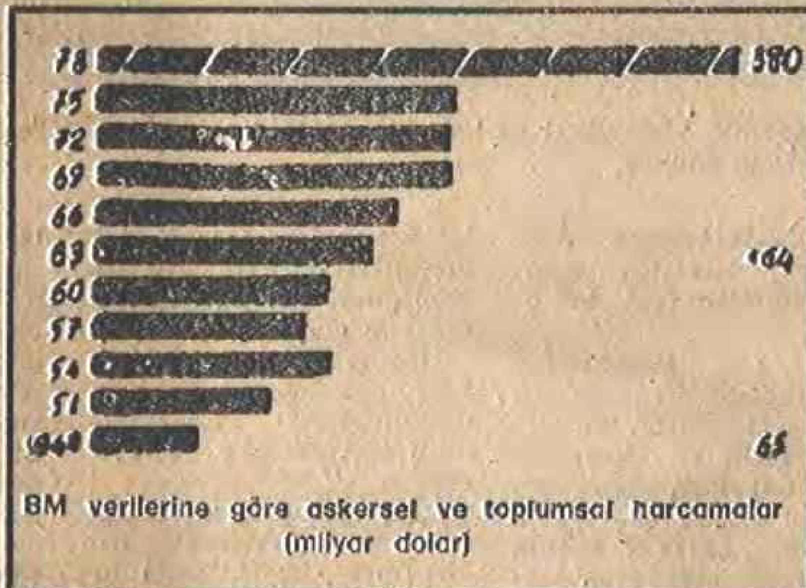
17 Haziran: «Dünya Silahsızlanma Günü»

ARTIK, SİLAHLARIN SINIRLANDIRILMASINDAN SİLAHSIZLANMAYA GEÇİLMELİDİR

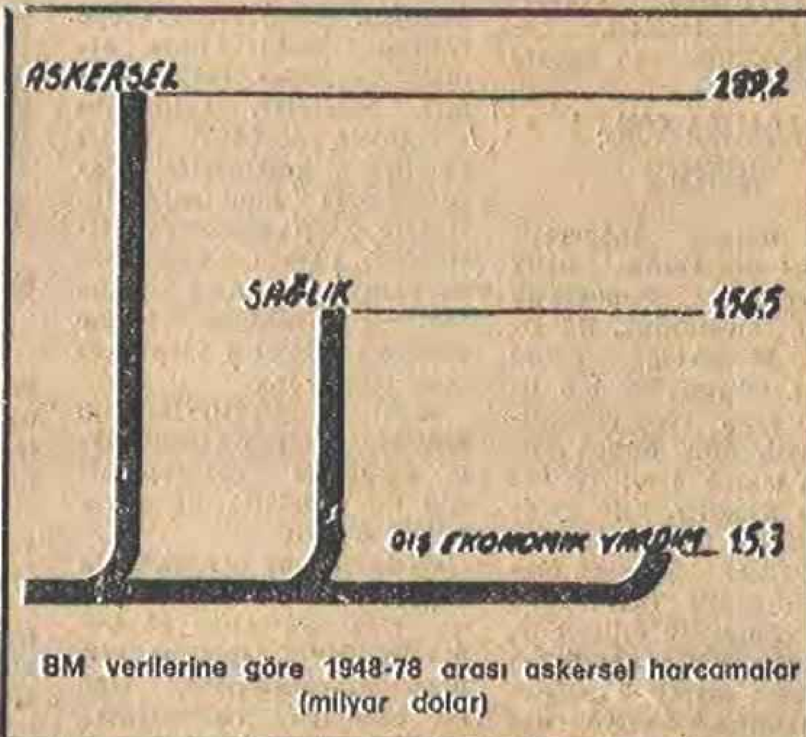
● DÜNYA SİLAHSIZLANMA GÜNÜ BU YIL SALT-2 İLE AYNI GÜNLERE RASTLIYOR.

● 1978'DEKİ BM ÖZEL SİLAHSIZLANMA OTURUMU'NDAN VE SALT-2'DEN SONRAKİ ADIM SİLAHLARIN AZALTILMASI OLMALI.

● BM'NİN ÇAĞIRDIĞI DÜNYA SİLAHSIZLANMA KONFERANSI BİR AN ÖNCE TOPLANMALI

BM verilerine göre askersel ve toplumsal harcamalar (milyar dolar)

BM verilerine göre 1948-78 arası askersel harcamalar (milyar dolar)

Birleşmiş Milletler'in ilan ettiği 17 Haziran Dünya Silahsızlanma Günü bu yıl daha büyük bir önem taşıyor. Çünkü 1979'un 17 Haziran'ı, 1978'deki Birleşmiş Milletler Özel Silahsızlanma Oturumu'ndan sonraki ilk 17 Haziran'dır ve en kısa zamanda sonuca bağlanması için bu Oturum'un çağırıda bulunduğu SALT-2'nin imza günlerine rastlamaktadır.

Silahlanma yarışının durdurulması savaşımından, 1978 Birleşmiş Milletler Özel Silahsızlanma Oturumu'nun aldığı geniş kapsamlı kararlardan ve SALT-2 antlaşmasından sonra, yeni bir dönem açılıyor: silahların kısıtlanmasından silahların azaltılmasına, silahsızlanmaya geçiş.

Silahlanma yarışı alanında insanın karşısına çıkan mantık dışı rakamlar, silahsızlanmanın, insanlığın genel ilerlemesi için zorunlu olduğunu kanıtlıyor.

Birleşmiş Milletler araştırmalarına göre silahsızlanma harcamaları son yarım yüzyılda 10 kat artarak günümüzde 350-400 milyar dolara ulaştı. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra yapılan silahlanma harcamalarının toplamı, dünya uluslarının gayri safi milli hasılalarının toplamına eşit.

Silahsızlanma, böylesi muazzam maddi kaynaklar yutmasının yanısıra milyonlarca insanın işgücünün silah endüstrilerinde yabana atılmasına neden oluyor. Günümüzde, askerlikle ilişkili resmi ya da sivil mesleklerde çalışan insanların sayısı 60 milyon kadardır. Bu sayı, Sovyetler Birliği dışarıda tutulursa Avrupa'nın toplam işgücüne eşittir. Dünyada var olan ordu birliklerinin asker mevcudu 22 milyonu buluyor. İnsanlığın ilerlemesine büyük katkılarda bulunabilecek bilimsel ve teknolojik buluşlar silahlanmanın emrine veriliyor. Dünyadaki bilim adamları ve araştırma personelinin yüzde 25'inin silahlanmayla ilgili dallarda çalıştıkları hesaplanmaktadır.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SİLAHSIZLANMA ORGANLARI

Organ	Kuruluşu	Üyeleri
Atom Enerjisi Komisyonu	1945	Güvenlik Konseyi Üyeleri ve Kanada
Konvansiyonel Silahlar Komisyonu	1947	Yukarıdaki gibi
Silahsızlanma Komisyonu	1952	
Silahsızlanma Komisyonu	1957	Yukarıdaki gibi
Silahsızlanma Komisyonu	1958	Yeni 14 üye katıldı Bütün BM üyeleri dahil edildi
Silahsızlanma Üzerine On-Devlet Komitesi	1959	5 Doğu Avrupa ülkesi, 5 Batılı ve diğer ülke
Onsekiz Devletli Silahsızlanma Komitesi	1961	5 Doğu Avrupa ülkesi, 5 Batılı ve diğer ülke, 8 bağlantısız
Silahsızlanma Komitesi Konferansı (CCD)	1969	Yukarıdaki Komite 26 üyeye çıkarıldı
Silahsızlanma Komitesi Konferansı (CCD)	1974	Yukarıdaki Komite 31 üyeye çıkarıldı (8 Doğu ülkesi, 8 Batı ülkesi, 15 bağlantısız devlet)

Silahların ulaştığı yıkıcılık potansiyeli ise bu tabloyu daha da korkunçlaştırıyor. Yalnızca nükleer silahların yıkıcılık gücü, en kaba tahminlerle, Hiroşima'ya atılan bombanın gücünü 1-2 milyon kat aşıyor.

1979 17 Haziran'ında dünya barış güçlerinin isteği, bundan sonraki adımların artık silahların azaltılması adımları olmasıdır. Dünya uluslarının silahsızlanma isteğini dile getiren bir belge kabul etmiş olan Birleşmiş Milletler Özel Oturumu da bu noktaya dikkati çekerek, Dünya Silahsızlanma Konferansı'nın bir an önce toplanması ve artık pratik önlemlerin alınması için bir karar geçirdi. Stratejik silahları sınırlayan SALT-2'den hemen sonra görüşmelerine başlanacak olan SALT-3'ün, stratejik silahları azaltması öngörülmektedir. Daha geçenlerde, Varşova Antlaşması ülkeleri, Avrupa'da silahsızlanma için pratik önlemler almak üzere ABD ve Kanada'nın da katılacağı bir Avrupa Silahsızlanma Konferansı toplanmasını önerdiler.

Bütün bunlar, dünyada genel ve tam silahsızlanmaya ulaşılması ve barış ve güvenliğin sağlam bir garantiye bağlanması için yeni ufuklar açmaktadır. Bütün barış güçleri, dünya silahsızlanma konferansının en kısa zamanda toplanmasını istiyorlar.

Tayland 40 bin Kamboçyalı'yı sınır dışı ediyor

Dış Haberler Servisi — Tayland hükümeti, ülkedeki Kamboçyalı göçmenleri sınır dışı etmeye başlayarak 2000 kadar göçmeni ülkelerine geri gönderdi.

«Bangkok Post» gazetesinin haberine göre, Tayland hükümeti daha önce de sınırda yerleşen 40.000 Kamboç vatandaşını ülkelerine geri gönderdi.

Ülkede kalan 40.000 Kamboçyalının da kısa bir süre içinde Kamboçya'ya geri gönderileceği söylenmektedir.

Bilindiği gibi bu göçmenler, Kamboçya birliklerinin önünden kaçan Pol-Pot birliklerinin, önlerine katarak Tayland'a sürüklediği Kamboçyalılardan oluşmaktadır.

Nablus'da genel grev ilân edildi

Dış Haberler Servisi — İşgal edilmiş Filistin topraklarında Nablus kentinde dün genel grev ilan edildi. İsrail'in yeni yerleşim bölgeleri kurma planlarını ve Filistinlilerin toprağına el koyma girişimlerini protesto etmek amacıyla ilan edilen genel grevle birlikte kentte gösteriler ve yürüyüşler düzenlendi. Göstericiler FKÖ önderliğinde mücadeleyi sürdüreceklerini vurguladılar.

Mısır'da hükümet istifa etti

Dış Haberler Servisi — Mısır Başbakanı Mustafa Halil yapılan parlamento seçimlerinin kesin sonuçlarının açıklanmasından sonra hükümetinin istifasını Sedat'a sundu. Sedat'ın yeni hükümeti kurmakla yine Mustafa Halil'i görevlendireceği bildirildi.

Öte yandan Kahire Radyosu 174 seçim bölgesinde 171'inden kesin sonuçlar alındığını bu sonuçlara göre 399 üyeli parlamentoda Sedat'ın seçim öncesinde kurduğu ulusal demokratik partisi 302 üyelik kazandı.

İsrail Başkan Yardımcısı İgal Yadin de Ulusal Parti Genel Başkanı Sedat'a gönderdiği mesajda partinin başarısını kutladı.

olaylar ve gerçekler

A. BİLGE DİCLELİ

Nikaragua halkı başaracak mı?

BİR süreden beri Nikaragua'dan gelen haberler, kanlı Somoza rejiminin 42 yıllık iktidarına son verileceği yolunda. Genel grev, genel ayaklanma ile birlikte ülke çapına yayılan muhalefet hareketi, artık karar günlerine geldi. Geçici Ulusal Birlik hükümetinin hazır olduğu, görevi devralmayı beklediği şu günlerde bütün dünya, kesin darbeyi, Somoza'nın uçurumun kenarındaki sarayından uçurulduğu haberini beklemekte.

BÖYLECE her zaman sorulan soru, kim kimi sorusu, bu kez de Nikaragua için gündeme geldi.

ABD'nin burnunun dibinde «ikinci bir Küba» oluşmaması için elinden geleni ardına komadığı biliniyor. Panama'daki ABD üslerinden Somoza'ya taşınan silah ve askerler, İsrail yapısı bombalar, Guatemala'dan devşirilen paralı askerlerle Ulusal Muhafızlara sağlanan destek, Şili gibi faşist rejimlerin türlü girişimleri Nikaragua halkının özgürlük ve ulusal bağımsızlık istemine karşı seferber edilmiş durumda. ABD, başkent Managua'ya sürekli yüksek düzeyde «yetkililer» göndererek, uluslararası bir müdahalenin olanaklarını yokluyor.

ANCAK uluslararası durum, doğrudan bir müdahaleye kolay kolay izin vermeyecek nitelikte. ABD, daha çok maşalarını kullanmak zorunda. Ama ABD'de patlak veren kitle gösterilerinde Nikaragua halkı ile dayanışmanın dile getirilmesi, Şili'de, Guatemala'da yükselen halkın savaşımı, kim kimi sorusunun yanıtını vermeye hazırlanan bu ülke insanlarıyla dayanışmanın azmiyle dolu. Ne And Paktı, ne de Nikaragua'nın komşuları, ABD maşalığını uzun süre sürdüremeyecek.

BU NOKTADA en önemli etken, belirleyici olan Nikaragua içindeki durum. Bu durum da şunu gösteriyor: **Ülke içindeki tüm muhalefet grupları, örgütleri, kanlı rejime karşı birleşmiş durumda.**

NİKARAGUA'da Sandinist Cephe'nin önceki ayaklanma denemelerinin başarısız kaldığını belirtmek gerek. Bu, ne Nikaragua Sosyalist Partisi'nin «revizyonist»liğinden, ne de Sandinist Cephe'nin «dayanıksızlığından» kaynaklanıyordu. Geçen yıl Nikaragua'daki ilk kıpırtıların, ülke içinde tüm muhalefet gruplarının birleşmesinden önce başlatılması, Eylül ayındaki kanlı yenilgiye neden oldu. Nikaragua Sosyalist Partisi'nin etkin çabaları sonucu **Ulusal Yurtsever Cephe**'nin oluşmasıyla birlikte cephenin programı tüm ülkede yaygınlaştırıldı. Diğer muhalefet gruplarındaki Somoza ve emperyalizmle uzlaşma eğilimlerinin bir kenara bırakılması sağlandı ve aynı zamanda Sandinist Cephe içerisinde de birliğin oluşmasını olanaklı kıldı. 18 örgütten oluşan Sandinist Cephe, birleşik bir komutanlık altında toplanırken, ayrıca halk milisleri de kuruldu. Son açıklanan Birleşik Sandinist Cephe'nin programında, artık politik, ekonomik, sosyal ve uluslararası hedefler de belirlenmişti. Yığın eylemlerinin büyük boyutlara varması, kanlı Somoza diktatörlüğünün bu direnişi kıramaması, bu arada yığınların neye oynadıklarını, bizzat kendi deneyleriyle öğrenmeleri, Nikaragua'da belirleyici olan ülke içi durumun yadsınmaz gerçekleri.

EVET, ajanslar genellikle yağmalardan, kentleri terkeden «zavallı» insanlardan söz ediyor. Nikaragua'da kim kimi sorununun yanıtını vermekten kaçınan uluslararası tekellerin haberleri, doğrudan bir ABD müdahalesi olmadığı taktirde, yakında halk Somoza'yı yanıtını iletmek zorunda kalacak. Hem de haberi ilkönce vermek için yarışacak..

Dünyaturu

● Sovyetler İran'la iyi ilişkilerden yana

PRAVDA gazetesi, bazı unsurların Sovyetler ile İran arasında güvensizlik ve düşmanlık tohumları ekmeye çalıştığına dikkat çekerek Sovyetler'in iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinden yana olduğunu açıkladı. Gazete bu çevrelerin, İran'ın geleceğini belirleyen çevreler olmadığını da ekledi.

Afganistan Halk Partisi halka çağırı yayınladı

AFGANİSTAN Demokratik Halk Partisi Politik Bürosu Afgan halkına hitaben bir çağırı yayınlayarak halkı silahlı kuvvetlerle beraber devrimin kazanımlarını korumaya çağırdı.

DBK Lübnan halkıyla dayanışma içinde

DÜNYA Barış Konseyi, 15 Haziran Lübnan'la Dayanışma Günü nedeniyle yayınladığı bildiride İsrail'in Lübnan'a yaptığı saldırıları ve Lübnan'ın birliğini bölmeyi amaçlayan girişimler kınanarak Lübnan halkı ile dayanışma dile getirildi.

Çin Tayvan'ı ilhak politikasını sürdürüyor

ÇİN Başbakan Yardımcısı Deng Siao Ping, Tayvan'ın «anatavanla birleşmesi için, ulusal ve uluslararası durumun elverişli olduğunu kaydederek, Tayvan'la Çin'in birleştirilmesinin ülkenin «acil dış politika hedefleri» arasında baş sırada bulunduğunu söyledi.

Sovyetler Demokratik Yemen'de liman kuruyor

SOVYETLER Birliği Demokratik Yemen başkenti Aden'de yeni bir balıkçılık limanı yapımına başladı. Haberi veren Aden Radyosu Sovyetlerle olan ekonomik ilişkilerinin ülkenin ekonomik ve toplumsal ilerlemesi yolunda önemli bir öğe olduğunu bildirdi.

DÜNYA BASININDAN SEÇMELER

Küba basını, Nikaragua'daki Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin yeni hazırlanan programını yayınladı. Sandinist Cephe'nin de dahil olduğu Nikaragua Ulusal Yurtsever Cephesi'nin, Somoza diktatörlüğüne karşı tek meşru alternatifi oluşturduğunu belirten program hakkında Granma'da çıkan yazı şöyle:

Granma

GRANMA
- Haftalık gazete.
- Küba Komünist Partisi'nin yayın organı.
- Havana'da yayınlanır.

Sandinist Cephe Programı

FSLN (Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi) birleşik liderliği tarafından yayınlanan Sandist Cephe programı şunları içeriyor:

«1. Geçici ulusal birlik hükümeti: Somoza canavarı devrildiğinde FSLN bir geçici ulusal birlik hükümeti isteyecektir. Diktatörlüğe karşı savaşmış bütün toplumsal ve politik güçler bu hükümete gerçekten ve anlamlı bir şekilde katılacaklardır.

«2. Ulusal kuruculuk programı: Geçici hükümetin görevi, diktatörlüğün ülkeyi sürüklediği toplumsal, ekonomik, politik ve moral yıkımdan kurtaracak olan bir ulusal kuruculuk programı yürütmek olacaktır. Bu program aynı zamanda, ülkenin geri kalmışlığını ortadan kaldıracak ve geniş bir demokratik özgürlükler sisteminin tam ve etkin olarak geliştirilmesini sağlayacak olan temelleri hazırlayacaktır.

«3. Ulusal ordu: Demokratik sürecin ve ulusal bağımsızlığın savunulmasına dayanan, yeni, demokratik ve ulusal bir ordu kurulmalıdır. Bu orduda, şimdiki ordunun halka karşı suç işlemiş üyelerine yer yoktur. Ama, bu rejimin cinayetlerine karşı çıkmış askerlere ve subaylara yer vardır. Ulusal ordu, ulusal kuruculuk çalışmasına aktif olarak katılacaktır.

«4. Bağlantısız dış politika: Ülkemizi, ulusların kendi yazgısını belirleme ve adil ve karşılıklı yarar sağlayan ekonomik ilişki ilkelerine saygı gösteren bütün uluslara bağlayacak olan bağımsız bir bağlantısızlık politikası izlenecektir. Demokrasiden ve ulusal bağımsızlığın güçlendirilmesinden yana akımların güçlendirilmesi amacıyla Orta Amerika ve Karayibler topluluğuyla ekonomik, politik ve kültürel ilişkiler ve diğer dostça bağlar ilerletilecektir.

«5. Ulusal kuruculuk fonu: Somoza ailesinin gaspettiği mallara elkonması ve bunların geri kalmışlığa, yoksulluğa ve işsizliğe son verilmesi amacıyla kullanılması tabanında, bir ulusal kuruculuk fonu yaratılacaktır. Bu fon ayrıca, savaştan zarar gören ailelere ve göçmenlere, hiç bir ayırımcılık yapılmaksızın yardım edilmesi amacıyla da kullanılacaktır.»

International Herald Tribune

HERALD TRIBUNE
- Günlük gazete
- CIA ile bağlantılı New York Times ile işbirliği içinde çalışır.

Amerikan basınında, ABD'nin Somoza'yı değiştirmek için geçen yıl yaptığı arabuluculuk girişiminin başarısız kalması üzerine, Somoza'nın devrilmesiyle veya iktidardan çekilmesiyle beraber «ülkedeki kargaşalığı denetim altına almak» hesapları yaptığı söyleniyor.

Nikaragua'ya Amerikan müdahalesi ne zaman?

Nikaragua'daki gerillalar, Başkan Anastasio Somoza'yı devirmek amacıyla bir «son taarruz» başlattılar. Somoza da, kelimenin bir başka anlamıyla bu saldırının son olacağını umuyor. Durumun bu şekle gelmesinin temel nedeni, Somoza hanedanının, politik değişim isteyen halka ve toplumsal gruplara hiç bir makul alternatif sağlamamış olmasıdır.

Amerika Birleşik Devletleri, dışarıdan bir uzlaşma süreci başlatmak için geçen yıl bir girişimde bulundu. Gerillalar bu süreci boykot ettiler. Başkan Somoza bu sürecin yürümesini sağlayabilirdi, ama bunu yapmamayı yeğledi. Her iki taraf da bir güç denemesinden yana çıktılar. Bir çok Nikaragualı Somoza'yı reddetmiş ve Somoza'nın otoritesi hiç bir toplumsal anlamda meşruluk kazanmamıştır. Ancak Somoza akıllı bir kişidir ve güçlü bir ordusu bulunmaktadır ve ortaya çıkacak sonuç hâlâ belirsizdir.

Kendini, yabancı komünist müdahalenin kurbanı gibi gösteren Nikaragua hükümeti, Amerika Devletleri Örgütü'ne, Kosta Rika'nın gerillalara yardım ettiği şikâyetinde bulundu. Başkan Somoza uluslararası alanda o kadar az sevilmiştir ki Amerikan Devletleri Örgütü onunla alay ederek şikâyetini geri çevirdi. Nikaragua o zaman da, Panama'yı (ve onun arkasından da Küba ve Venezuela'yı) gerillalara yardım etmekle suçlamak amacıyla, Temsilciler Meclisi'nde yapılan bir soruşturmayı kullanmak —daha doğrusu kötüye kullanmak— üzere ABD Kongresi'nden yeralan bir politik çıkarma harekatini sürdürdü. Bazı muhafazakar parlamenterler, kendilerine ait nedenlerle —Panama Kanalı antlaşmasını etkisiz kılmak amacıyla— bu girişime sempati gösterdiler. Ama bu sempati, Managua'ya yapılacak bir yardıma kolayca dönüşemeyecek. Gerillaları destekleyenler, Nikaragua'nın yandaşı El Salvador ve Guatemala'daki sağcı rejimlerin Somoza'ya yardım ettiklerini söylemektedirler.

Amerika Birleşik Devletleri, yapması gerekeni yapmaktadır: Sınırlı bir şekilde olayları seyretmek. Bu durum Amerika Birleşik Devletleri'ni, her iki taraftan da gelen ve eylemsizliğinin diğer tarafa yardımcı olduğunu, ama bunun hoşgörülebileceğini söyleyen suçlamaların karşısında bırakmaktadır. ABD geçen yıl, diktatörün iktidarı bırakmasını sağlamak amacıyla politik baskı uygulamanın son sınırına kadar gitti —Somoza'yı destekleyenler bu sınırın da aşıldığını söylemektedirler—. ABD, uğradığı başarısızlık nedeniyle daha fazla etkide bulunamayacak bir durumda kaldı. ABD'nin başarısızlığı, ayrıca, Somoza'nın düzenlenmiş bir süreç içinde iktidardan çekilmesi yerine, Somoza'nın Küba etkisi altında bulunan ya da onun etkisi altına düşebilecek olan unsurlara bir gedik sağlayabilecek bir kargaşalık koşulları altında çekilmesi olarak yorumlandı. Bu durum ABD yönetimini kaygılandırmaktadır ama o, kendi hesabına, böyle bir durumu denetim altına alabileceğini hesaplayarak, muhalefete, Somoza'yı devirmek için çok uygun bir çatlak sağlayıp bu riski göze almaktadır.

Neues Deutschland

NEUES DEUTSCHLAND
- Günlük gazete.
- Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin yayın organı.
- Berlin'de yayınlanır.

Demokratik Alman basınında çıkan yazılarda, Nikaragua halkı ile dayanışma öne çıkıyor. Nikaragua hakkındaki son gelişmeler ayrıntılı bir biçimde verilirken, Somoza'nın kanlı yöntemleri de sergileniyor.

Zafere olan güven!

Küçük bir Orta Amerika ülkesi olan Nikaragua'da halkın 42 yıllık Somoza diktatörlüğüne karşı savaşımı yeni bir aşamaya girdi. Sandinist Kurtuluş Cephesi tarafından yapılan genel grev çağrısının, ulusal burjuvaziye kadar toplumun tüm kesimlerinde yankı bulması, yeni bir işaret. Sandinistlerin Somoza askerlerine karşı yürüttükleri silahlı savaş, işçi sınıfının, köylülerin, aydınların, öğrencilerin, esnafın ve ulusal burjuvazinin örgütlü eylemleriyle sıkı sıkıya bağlı.

Halkın, emperyalizm tarafından desteklenen kökene kadar silahlanmış bu rejime karşı savaşımı sürüyor. Henüz kesin bir sonuç alınmadı. Fakat diktatörün olağanüstü gaddarlığı, General Anastasio Somoza'nın sonunun yaklaştığını haber veriyor. En kanlı silahları halkı, Sandinistlerin, köylerin ve kentlerin üzerine çevirdi; napalm kullanılıyor.

Sandinist Cephe kurucularından Thomas Berge kısa bir süre önce Meksika'da bir açıklamada bulundu: Berge, bütün dünyada diktatörlerin en temel yöntemini, emperyalizmin işbirliği içinde halkları ezmek olduğunu söyledi. Amaçlarının yeni, demokratik ve anti-emperyalist bir düzen kurmak olduğunu, Nikaragua halkını barış, toplumsal adalet gibi kavramlarla tanıştırmayı hedeflediklerini kaydetti ve şöyle dedi: «Verilen şehitler zafere olan güveni gösteriyor.»

Hep beraber sulardan çekmek ağı...

Gölmarmaralı balıkçılar, yarin yanağından gayrı, her yerde, her şeyde beraber olabilmek için, hep beraber sulardan çekmeye başlamışlar ağı.

Gölmarmaralı balıkçılar kooperatif ağalığına son verdiler

CELAL BAŞLANGIÇ

Halk kooperatifçiliği sözü kimselerin ağzından düşmüyor. Hele CHP'nin ve CHP ağırlıklı hükümetin ilgili bakanlarının ...Ama bir göl var Salihli'de. Adı ünlü Bafa gölüne benzer bir göl: Marmaracık diyor yerli halk adına. Marmaracıkda, Gölmarmara Balık İstihsal ve Satış Kooperatifi «Demokratik Halk Kooperatifçiliği» ilkelerine göre örgütlenmiş. Örgütlenmiş ama, bin pişman olmuş sonradan. Şimdi, Gölmarmara Balık İstihsal ve Satış Kooperatifine devlet tarafından kiralanan bu göl için köylüler, kooperatif ortakları «Türkiye'nin en pahalı gölü» diyorlar. Yılda tam 3 milyon 600 bin lira ödüyorlar devlete kira olarak. Üstelik de kooperatifçiliğe önayak olanların can güvenliklerinin kalmaması bir yana... Bu ne biçim demokratik halk kooperatifçiliği, ne biçim özendirme diye yakınıyor köylüler...

Gölmarmara Balıkçılık Kooperatifi'nin 241 ortağı var. Gölmarmara merkez olmak üzere yedi köyü kapsıyor: Hacıveliler, Tekelioğlu, Kemerdamları, Yeniköy, Kılcanlar ve Pazarköy...

AĞALIĞA SON VERİRSEN

«Biz burada kooperatif ağalığına son verdik. Balık üreticilerinin demokratik birliğini oluşturduk. Su Ürünleri Müdürlüğü, gölün ancak 1 milyon 600 bin liraya kiraya verilebileceğini belirtti. Ama bizden yıllık kira olarak 3 milyon 600 bin lira istediler. Bu gölde 250 tondan fazla balık tutulamayacağı bilimsel olarak saptanmış. Buna göre, yıllık girdimiz 10 milyon lira olabilir. Biz, sözleşme gereği kira olarak 4 milyon lira veriyoruz. Geriye her balık tutucusunun eline yılda bin kilo balık kalır. Bunun değeri 40 bin liradır. Masraf en az 20 bin lirayı buluyor. Nasıl geçinir bu balıkçılar yılda 20 bin lirayla?»

Bunları anlatıyor, kooperatifin ortağı balıkçılar.

Ama dertler bu kadarla bitmiyor. Kooperatif ağalığına son verdikleri için can güvenlikleri de yok. Bir süre önce öldürülen kooperatif eski başkanı Mustafa Atlar'ın acısı hâlâ burunlarında...

Gölü, ağaların elinden kurtarılmasında çok emeği geçmiş Mustafa Atlar'ın. Bir balıkçıya, haklarını koruduklarından birine vurdurtmuşlar onu.

Gölmarmara Kooperatifinin öyküsü, Türkiye'de gerçek halk kooperatifçiliğinin tüm güçlüklerini, önüne çıkartılan tüm engelleri ortaya seriyor.

KOOPERATİF YÖNETİCİLERİ NELER ANLATIYOR?

Kooperatif yöneticileriyle konuşuyoruz. Politika Gazetesi'nden geldiğimizi söylüyoruz. Sorunlarını ve çözüm önerilerini öğrenmek istediğimizi bildiriyoruz. Sıcak bir dostlukla karşılıyorlar bizi.

«Biz 30 Mart'tan itibaren gölü resmen kullanmaya başladık» diyor. Kooperatifin yeni Başkanı Halil Tuncel. Şöyle sürdürüyor sözünü.«Biz burada göl ağalığına son verdik. Balık üreticilerinin demokratik birliğini oluşturduk. Bu durum eskiden beri gölü ve nimetlerini elinde tutan Salihli zenginlerini rahatsız etti.»

KÖY-KOOP Birlik Temsilcisi Hüseyin Toragay

Kooperatif Başkanı Halil Tuncel

Kooperatif ağalığına son verip demokratik halk kooperatifçiliğine yönelince, can güvenliği bile kalmamış

«Peki ama bu gölü siz resmen ihaleyle aldığınıza göre onlar ne gibi çabalar gösteriyor?» diye soruyoruz. Tuncel şöyle yanıtlıyor bu sorumuzu:

«Efendim daha önce onların da bir kooperatifi vardı. Bu göl onların yağma alanıydı. Şimdi bizim kooperatifimizi baskı altına almak istiyorlar. Gölü bölmek istiyorlar. Salihli'nin zenginleri, oradaki gerici partiler aracılığıyla Pazarköy'deki kimi balıkçıları bize karşı kışkırtmak istiyorlar. Baskın yaptırmaya çalışıyorlar. Ama bizim tam bir dayanışma içinde olmamız onların plânlarını boşa çıkarıyor.»

«Eski kooperatif Başkanı Mustafa Atlar'ın tabancayla vurularak öldürülmesinin bu çabalarla ilgisi var mı?» diyoruz.

«Olay henüz karanlıkta tutuluyor» diyor Halil Tuncel. «Mustafa Atlar 28 Şubat 1978'de yönetime gelmişti. Mücadeleciydi. Onu bir balıkçıya vurdurttular. 3 Nisan 1979'da Belediye'nin önünde Ahmet Alkan adlı kişi vurdu Mustafa Atlar'ı. Yakalandı. Şimdi mahkemeye çıkmayı bekliyor.»

«Göl kiranızın bunca yüksek olmasını hangi nedenlere bağlıyorsunuz?»

«Aslında eski kooperatif ağaları ihaleyi yükseltmek için her yola başvurdular. Bizzat ihaleye katılarak fiyatı yükselttiler.»

«İyi ama Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı adıyla bir bakanlık var? Su Ürünleri Müdürlüğü var. Bunlar size kolaylık göstermedi mi?

«Bir kere Salihli zenginlerinin ihaleye girmesini önleyemediler. Öte yandan Maliye Bakanlığı 1979 ihalesi için Su Ürünlerine yazıyor. Diyor ki, Su ürünleri'nin bu göl için tekdiri nedir? Su Ürünleri Bölge Müdürlüğü yıllık kira bedeli olarak 1 milyon 600 bin lira saptıyor. Ama biz 3 milyon 790 bin liraya kiralayabildik.»

«Bu duruma göre, Su Ürünleri'nin takdiri formaliteden öteye geçmemiş oluyor. Bunu ilgili bakanlık da mı denetlemiyor?»

Şu yanıtı alıyoruz: «Aslında bu iş, Belediye Encümen Azası, Mal Müdürlüğü ve Kaymakamdan oluşan 3 kişilik bir komisyonun elinde. Sonuçta kararı bunlar veriyor. Öte yandan Maliye Bakanlığı, değeri ne olursa olsun kiranın yüksek olmasına bakıyor. Arada ezilen, sıkıntıya sokulan, sömürülen gene biz oluyoruz.

Kooperatif yöneticileri ve balıkçılar, öldürülen kooperatif başkanı Mustafa Atlar'ın resminin önünde.

«Peki size Bakanlıktan veya Ziraat Bankasından kredi sağlanmıyor mu»?

«Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı'ndan söz aldık. 30 Mayıs, en geç 5 Haziran'a kadar 7 milyon liralık kredi bekliyoruz. Bunun 2 milyonu kooperatifimize hibe olacak. Kalan 5 milyon ise karşılıklı kredidir. Ziraat Bankası'ndan da bir yardım alamıyoruz. Şöyle ki, Ziraat Bankası, %20 mal varlığı göstermek koşuluyla kredi veririm diyor. Genelde bankalar yasası tamamen bizlerin, yani üretici ve emekçilerin aleyhine olduğu için bu yollar bize kapatılmış durumda.»

«TEKELCİLERİN MALLARINI PAZARLAYAN BAKKAL DÜKKANI DEĞİLİZ»

Söze Köy-Koop Birlik Temsilcisi Hüseyin Toragay giriyor.

«Kooperatifler tekelci sermayenin mallarını kırsal alana ileten bakkal durumundan kurtarılmalıdır» diyor.

«Bugün üretim malzemesi elimizde değil. İhracaat bizim elimizde değil. Özel şirketler işi elinde tutuyor. Söz gelimi pinteri zamanında getirmiyor. Bizi güç duruma sokuyorlar. Avrupa piyasası da onların elinde. Bu dalı 7 büyük firma elinde tutuyor. Orlantal, Üniversal... gibi. Bunlar bizim ihraç olanağımızı elimizden almış durumda. Bugün olta iğnesini gümrükten geçirmek esrar geçirmek gibi bir şey. Çünkü MC zamanında bir kanun çıkarmışlar. Türkiye'de benzeri üretilen malların ihraçlarına yasaklar koymuşlar. Ama bunları üretmiyorlar. İthalâtı da önlüyorlar. Her durumda olan bize oluyor.»

«Bunca engele ve zorluğa karşın bu kooperatifi nasıl oluşturdunuz? Kooperatif nasıl işliyor» diye soruyoruz:

«Kooperatifimiz haklarına sahip çıkabilmek için birleşmek gerektiğinin bilince varmış üyelerden oluşuyor. Bizim toplam 57 teknemiz var? Bunun 15'i kooperatifin ortak malıdır. Kalan 42 tekne ise üyelerin. Ancak onlar da teknelerini kooperatife hibe etmek için bize başvurdular. Hibe imzası attılar? Gönüllü, kendi istekleriyle. Kooperatiften de hiç bir talepleri yok. İşte bu dayanışma ve örgütlenme anlayışı kooperatifimizi ayakta tutuyor. Biz, Türkiye'nin en pahalı gölünde avlanıyoruz. Bu birlik olmasa sorunlar daha da ağır olurdu.»

BUNCA GÜÇLÜĞE RAĞMEN...

Önceden ağadan gizli olarak, kurşunlanmayı, dayağı göze alarak kaçak balık avlayanlar, şimdi göğüslerini gere gere balığa çıkıyorlar.

Gerçek anlamda kooperatifçiliği oluşturmak için, teknelerini hiç bir karşılık beklemeden kooperatife bağışlamışlar. Kimi «Para falan istemeyiz» demiş. Ama Köy-Koop Birlik Temsilcisi Hüseyin Torogay, «Mutlaka ödeyeceğiz» diyor. «Kimsenin hakkı kalmayacak bizde. Herkes hakkını alacak.»

Önceleri Gölmarmara'dan yılda 800 bin ton balık çıkarmış. Ancak şimdi yılda 250 bin ton çıkıyor. Neden mi?.. Balıkçılar bu sorunun yanıtını çok iyi biliyorlar:

«Hani o devletin yılda 1 milyon 600 bin liraya kiraya verdiği ağalar var ya, işte onlar gölü kurutmuşlar. Gölün su seviyesini kolayca balık avlamak için yarı yarıya düşürmüşler. Kısaca «vurgun vuralım» demişler. Ama gölde balık neslini kurutacaklarmış neredeyse. Biz yeniden gölü canlandırmak için gereken özeni gösteriyoruz. Ama bizim de yıllık kiramız 3 milyon 600 bin lira.»

«Sorunlarınız nelerdir?» Deyince başlıyorlar sıralamaya kooperatif yetkilileri ve balıkçılar.

«Balık tutmaya yarayan bir alet vardır. Adı pinter. Devlet bundan bize bulamıyor. Bazı özel şirketler buluyor. Ama biz de balığımızı bunlara satmak zorunda kalıyoruz.»

«Toplam 57 teknemiz var ama, bu kapasiteyle gölün kirasını çıkartmak olanaksız. Bunun için bize kredi gerekli. Bankalardan almayı denedik. Öne sürdükleri koşullar kooperatifleri yaşatma değil, batırma yolunda olduğu için vazgeçtik.»

«Çıkarlarından olanların, göl üzerindeki oyunları sürüyor. Bazen köylüyü bile bize karşı kışkırtmaya kalkıyorlar.

«İhracat olanağımız yok. Bazı üretim malzemelerini bile şirketler sağlıyor. Herkes köşe başını tutmuş. Ancak biz balığı aracıya verebiliyoruz.

....

Ardı arkası gelmiyor sorunların... Ama Gölmarmaralı balıkçılar sorunlarının nereden kaynaklandığının ve nasıl çözüleceğinin bilincinde.

Yüreklerini, birlikteliklerini ve emeklerini koymuşlar bu yola.

... Ve «Yarin yanağından gayrı, her yerde, her şeyde, hep beraber» olmak için. Hep beraber sulardan çekmeye başlamışlar ağı.

Üniversite'ye giriş sınavları...

Kimler kazanıyor?.. Kimler kaybediyor?..

● DERLEYEN : SÜLEYMAN COŞKUN

NOT: Bu derleme, Paris'te yapılan UNESCO'ya bağlı Uluslararası Eğitim Planlaması Enstitüsü çalışmaları sırasında Reşide Kabadayı tarafından yapılan bir araştırmadan yararlanılarak hazırlandı.

TOPLAM NÜFUS, ÜSYM SINAVINA KATILAN VE KAZANAN ÖĞRENCİLERİN KÖY-KENT AYRIMINA GÖRE DAĞILIMI (YÜZDE OLARAK)

	TOPLAM NÜFUS	KATILAN ÖĞRENCİ	BAŞARI GÖSTEREN
KENTLER	35.5	69.6	81.4
KÖYLER	64.5	30.3	18.5

Universiteye girişte en büyük etken, bölgesel ve ekonomik farklılıklar

— 5 —

Sınavlarda başarı oranı salt bölgelere göre değil bölge içindeki illere göre bile değişiyor. Biz yine de bazı çarpıcı örneklerle yetinelim. 1974 sınavlarında bölge 7'de bulunan İstanbul yüzde 25.6 ile en yüksek başarı oranına sahiptir. Ülkenin Güneydoğusunda ve bölge 4'te bulunan Hakkari ise yüzde 3.5'la en az başarılı il durumundadır. Yüksek başarı oranına sahip diğer iller arasında 8'nci bölgeden Ankara (yüzde 21.8) ile İzmir (yüzde 25.6) gelmektedir.

Eşitsizliğin bölgelerarası durumu 1974 yılı öncesinde de başka faktörler gözönüne alınarak araştırıldı. Örneğin SBF öğretim üyesi Profesör Cemal Mıhçıoğlu 1966 yılında yaptığı bir araştırmada da en başarısız iller olarak 4'ncü bölgede bulunan Muş, Kars ve Hakkari'yi saptamıştı. Mıhçıoğlu'nun araştırmasında da ilk üç sırayı İstanbul, İzmir ve Ankara almaktaydı. Yüzdeler de 1974 yılı sonuçlarına oldukça yakındı.

Bölgelerarası eşitsizliğin sosyo-ekonomik değerlendirmesini burada yapmayacağız. O değerlendirme son derece geniş kapsamlı bir araştırmadır. Sadece rakamları vermekle yetiniyoruz. Yalnız bu rakamlardan hareketlenerek üniversite giriş sınavlarında başarılı olanların genellikle sosyo-ekonomik olarak daha gelişmiş ve ülkenin batı tarafında bulunan bölgelerden geldiklerini hemen söyleyebiliriz.

CİNSİYET AYIRIMINA GÖRE DURUM

Türkiye nüfusunun hemen hemen yüzde 50'sini kadınlar oluşturmaktadır. Bu oran yüksek öğrenim çağı nüfusu için de hemen hemen aynıdır. Oysa yüksek öğretimde okuyan öğrencilerin yalnızca yüzde 21'i kız öğrenci oluşturmaktadır. Ayrıca yüksek öğrenim düzeyinde okuma olanağı bulan kızların üniversite türü yüksek öğrenim kurumlarına girmekten çok, öğretmen yetiştiren kurumlarda ya da Mektupla Öğretim'de öğrenimlerini sürdürmeyi yeğledikleri görülmekte.

Kızlar, yüksek öğrenim düzeyinde daha az şekilde temsil edilmiş olmakla birlikte, Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Sınavında erkeklerden daha çok başarı gösteriyorlar. 1974 yılında sınava giren 128 bin 250 erkekten sınavı kazanabilenlerin sayısı 16 bin 326 iken, sınava giren 37 bin 375 kızdan 6 bin 760'ı başarı kazanmıştır.

Kızların ilköğretimden yüksek öğretime kadar bütün eğitim düzeylerinde okullaşma oranları erkeklerden daha azdır. Aynı zamanda kızların okullaşma oranı ilköğretim basamağından yüksek öğrenim basamağına doğru azalmaktadır. Diğer bir deyişle üniversite giriş sınavına katılabilmiş kızlar daha önceki basamaklarda bir seçilme sürecinden geçmiş kızlardır. Bu seçilme salt eğitimsel olmayıp aynı zamanda sosyo-ekonomik bir seçilmedir de...

KÖY-KENT AYRIMI EŞİTSİZLİĞİ

Üniversite sınavlarında eşitsizliğin somut olarak görülebildiği önemli ögelerden biridir köy-kent ayrımı. Sınava giren gençlerin ailelerinin sürekli oturdukları bölgelere göre yapılan değerlendirmede, 1974 yılında kentlerde oturan ailelere mensup 115 bin 414 gençten yüzde 16.2'si başarı kazanırken sınava giren ve aileleri sürekli olarak köylerde oturan 50 bin 211 gençten yalnızca yüzde 8.5'i başarı sağlayabilmiştir. Bu başarı toplam nüfusla karşılaştırıldığında farklılığın dört kattan daha fazlaya çıktığı görülmektedir.

AİLENİN GELİR DURUMUNUN YARATTIĞI EŞİTSİZLİK

İlk ve orta öğrenim düzeyinde parasız ve üniversite düzeyinde çok az miktarda paralı olmasına karşın, eğitimin maliyeti Türkiye'de hâlâ pek çok kişi için yanına yaklaşılamayacak şekilde pahalıdır. Öğrenime devam eden öğrenciler, ek eğitim harcamaları yapmak zorunda kaldıkları için ailelerini yeni harcamalara zorlamaktadırlar. Ayrıca genellikle orta ve yüksek öğretim düzeylerinde okuyabilmek için ailelerinden ayrı yaşamak zorunda kalan öğrenciler bu ayrı yaşamanın harcamalarını da ailelerinden almak durumundadırlar. 1972 yılında yapılan bir araştırmada bütün orta öğretim kurumlarında okumakta olan öğrencilerin üçte birinin ailelerinden ayrı yaşamakta oldukları ve geçinmeleri için ayrı harcama yaptıkları saptanmıştı. Üniversitelerde bu oranın çok daha fazla olduğunu söylemek için bu konuda yapılan araştırmaları bulmaya gerek yok.

AİLELERİN GELİR DURUMUNA GÖRE BAŞARI ORANLARI

Aylık Toplam Aile Geliri	Sınava Katılan Öğr. Sayısı	Başarılı Öğrenci Sayısı	Oran %
0-999 TL	27.406	2.222	8.0
1000-1999 TL	62.791	6.928	11.0
2000-2999 TL	35.530	5.517	15.5
3000-3999 TL	16.458	3.169	19.2
4000-4999 TL	7.028	1.763	25.0
5000-5999 TL	6.253	1.461	23.0
6000 ve Daha fazla	6.251	1.563	25.0
Bilinmeyen	3.858	463	12.0

Sonuç olarak çocukların okula gidebilmelerini sınırlamak açısından ailelerin gelir düzeyinin çok önemli bir faktör olduğu bilinmektedir. 1974 yılında yapılan araştırmaya göre ailelerin gelirleri ve başarı oranları tabloda gösterilmiştir.

YARIN:
KİMLERİN KAZANACAĞINI ÇEŞİTLİ AYRICALIKLAR BELİRLEYECEK

tırmık

AYDIN ENGİN

Geline oyna demişler

Küçüklüğümüzde, ne zaman bir işi yapmak istememişsek, savsaklama numaralarına başlamışsak, anamız bir direnir, iki direnir, iş önemli değilse, bıkarı

— Geline oyna demişler yerim dar demiş, yerini genişletmişler, yenim dar demiş, yenini genişletmişler, ben oyun bilmiyorum demiş... der bırakırdı yakamızı.

Bakırköy'deki faşist cankırımından söz edeceğiz. İçimiz kan ağlarken, fidan gibi üç delikanlının acısı yüreğimize oturmuşken, ilk paragraflardaki şakayla söze girmek hoş değil.

Değil ama olup biten de başka birşey değil.

Bakırköy cankırımının sorumlusu belli: Faşistler.

Şimdi polise düşen nedir? Suçluları yakalamak değil mi?

Evet, öyle olması gerek. Ama öyle değil işte.

Cumartesi gününe kadar özellikle gerici basının ağababası Tercüman'ın sütunlarında ifadesini bulan polis kaynaklı yalanlar sızdırıldı.

— Bomba dışarıdan atılmadı, içeride ilericiler bomba yaparken ellerinde patladı.

Yada:

— Bu sosyalistler arası bir iç hesaplaşmadır...

Yada:

— Üç kişinin ölümü önemli değil, Bakırköy Halkevi komünistlerin karargâhı haline geldi...

Bu haber sızdırmalar, cumartesi günü başka «sızdırmalara» yöneldi.

Katiller ortalıkta dolanırken, polis Bakırköy Halkevi'ne baskın yaptı. Baskının nedenini araştırdık. Cevap geldi:

— Suç delili arıyoruz.

İyi mi? Polis suç delilini katillerin olduğu yerlerde değil, öldürülenlerin olduğu yerde arıyor.

Ardından yaralı olarak kurtulabilen gençlerin evleri didik didik edildi. Bir ütü kablosu, «bombanın ateşlemesinde kullanılıp kullanılmadığı incelenip araştırılmak üzere» suç delili olarak alındı ve «dava dosyasına» kondu. (Evinizdeki ütü kablolarını derhal yok ediniz. Yoksa Bakırköy cankırımının sanığı olarak gözaltına alınabilirsiniz...)

Ardından, bombayı Halkevinin bahçesine fırlatıp kaçan katilleri gören çevredeki görgü tanıklarının da evleri arandı.

Şimdi içiniz kan ağlasa da, başlangıçtaki küçük şakayı nasıl anımsamazsınız? Adamların niyeti katilleri yakalamak değil ki. Zorlamak boşuna.

Ya yerleri dar, ya yenleri dar.. Biraz daha zorlasak «Biz oyun bilmiyoruz» deyip çıkacaklar işin içinden.

Haksız mıyız?

Katiller dolanırken, öldürülenlerin evleri, Halkevi, tanık evleri aranırsa, ile de bombayı Halkevinde oturan ilericilerin yapıp patlattığını kanıtlamak çabasında ısrar edilirse, bunun adı başka ne olabilir?

Polis açıkça şunu diyor:

— Katiller yok, bomba içerde patlamış.

Tanık gösterip kanıtlıyorsunuz ki bomba dışarıdan fırlatılmıştır. Cevap geliyor:

— Öyleyse tanıkların, yaralıların durumunu inceleyeceğiz. Belki de bombayı tanıklar atmıştır. Bak birinin evinde ütü kablosu bile bulduk. Herhalde bombanın ateşleme tertibatı için bu kablo kullanılmıştır.

Biraz daha zorlarsanız, hiç kuşkunuz olmasın cevap gelecektir:

— Biz katilleri yakalamak istemiyoruz.

ACILI YILLAR

Eduard Claudius

Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

Diyebilirim ki, benim için köyün hudutlarının evrenin boyutlarınca genişlemesi dedem sayesinde olmuştur

— 15 —

Babamın birkaç küçük tarlası ve bataklık topraklardaki verimsiz otlakları iki ineği güç belâ beslemekteydi ve sekiz tane de çocuğu vardı!

Kışın, ağaç boyunduruklar yontar ve bunları Siegen'deki alıcılara ya da işportacılara satardı. Söylediği şu sözleri kelimesi kelimesine anımsarım: «Ya, öyle işte, öküzler gibi boyundurukları yüklenip Siegen'e giderdik... Ve akşama oraya varınca kuru otlar içinde uyurduk!»

Belki de geceyi bir han ahırında yahut çevredeki bir ambarda geçiriyorlardı. Sobada yanan odunların çıtırtısına karışan sesinin yankısı hâlâ kulaklarımdadır. Öykülerini ne zaman düşünsem elimde olmadan garip, anlatılmaz bir hüzün her yanımı sarar. Bize hep üzücü öyküler anlatmazdı; çoğunlukla, gözlerimizden yaş gelene kadar güldürürdü bizi.

Çok eski olaylar hakkında da bilgi sahibi olsa gerek. Anlattığı öykülerin çoğu o kadar eski zamanlara uzanıyordu ki, ne kendisi ne de babası o devirlerde yaşamış olamazlardı. Çok sonraları, onların hangi dönemlere ait olduklarını yavaş yavaş çıkartabildim. Örneğin, okumalarım sırasında, Hessen'in oğullarının İngiltere'ye satılış bölümüne, ya da Napolyon devrinin «Fransa savaşları» öyküsüne rasladım. Bunlar benim zihnime karanlık renkli tablolar olarak kazınıp kaldılar.

Evet. Diyebilirim ki benim için köyün hudutlarının evrenin boyutlarınca genişlemesi dedem sayesinde olmuştur. Ömrünün son birkaç yılında, bizim merakımızı geliştirmeyi, yaşanmış maceraya karşı tutku uyandırmayı başardı. Bende ondan kalan birşeyler olmuştur hep.

Dedemin, boynuyla orantılı elleri vardı —boyu bir seksen dokuzdu— ve alçak tavanlı odada dolaşırken, eğilmek zorunda kalırdı.

Köyde herkesin bildiği bir şaka vardı: «Eğer evin tavanı az daha yüksek olsaydı, Jacop baba hiç kuşkusuz iki metreyi bulurdu» derlerdi.

Toprağa bağlılığına rağmen, durağan olmayan bir tarafı olmalıydı. Anlattığı öyküler, taşlı verimsiz topraklı köyden ve evden kaçıp gitme isteğinin dışa yansımasıydı belki de. Kişiliğinin bu yönü köyde de biliniyordu sanırım. Winnen'e sonraki dönüşlerimde gördüğüm yaşlılar, yani onun döneminin gençleri şöyle derlerdi: «Ah Jacop baba düşündüklerini bir gerçekleştirebilseydi!...»

Bütün bunlar ve sonra sonra edindiğim diğer kanıtlar, onun hakkında kendimce yarattığım imgeyi daha da güçlendirdi: Bu imge, çalışmayı asla küçümsemeyen, karakter sağlamlığı ve dürüstlüğü yüzünden sevilip sayılan bir insanın görüntüsüydü. Onun bende yarattığı bu tabloyla tek uyuşmayan şey, gri gözlerinin yumuşaklığı ve bakışındaki alaylı tatlı kurnazlıktı. Bugün bile, ne zaman onu düşünsem karşımda birbirinden farklı iki kişilik bulunduğu izlenimine kapılırım.

Minchen yenge vardı bir de. Yetişkinler dünyasına yanlışlıkla katılmış bir çocuk diyebileceğimiz, çoktan yetişkin bir genç kadın olduğu halde hâlâ çocuklara özgü o saf şaşkınlığı üzerinden atamayan, sanki daha güzel bir dünyadan dünyamıza yeni inmiş Minchen yenge!

Tatlı kuş yüzü, gençliğinde bile ağır olan yürüyüşü ile küçücüktü. Hayrete düştüğü zamanlar, ince bir sesle şöyle derdi: «Yoo, olmaz valla, olanaksız!» Daha ömründe bir şimendifer bile görmemişti. Köye gelişimizden epey sonraları bile yanıma yaklaşır ve kulağıma fısıldardı: «Sen sahiden şimendifere bindin mi?»

Olumlu cevap verdiğim zaman, gözlerinden, bana inanmadığını okurdum. Sadece bana değil, tren düdüklerine trenin hızına, gürültülü sarsılışına da inanmıyordu. Yavaş yavaş ondan kaçmaya başladım. Merakı pek çekilmez olmağa başladığında artık ona raslamaktan korkar oldum. Bununla beraber, bize karşı çocuksu bir iyilikle doluydu ve bundan yararlanan sadece Richard değildi; Sımsıcak kolları arasında onunla beraber bizim de yerimiz vardı. Ama köyün gençlerinden cesaret alarak onunla alay etmekten de geri kalmazdık.

Bir gün Seck'e giden yolun kıyısında uzanan ormanın üstünde bir uçak belirdi. Köyün bu kıyısında, biraz sebzeyle birlikte ince otların bittiği ve turfanda patates yetişen ufak bir toprağımız vardı. Uçağın kuvvetli motor sesi kulağına geldiğinde Minchen yenge zararlı otları sökmeye uğraşıyordu. İlkin taş kesilmiş gibi kala kaldı. Sonra, kendini Seck yoluna attı. Bacaklarının bütün hızıyla ve bu zayıf beyaz bacakları meydanda bırakarak havalanan etekleriyle köye kadar nefes nefese koşup geldi. Haykırışlarına ara vermeksizin evlerin önlerinden koşarak geçti; ancak bizim avluda kendine gelebildi. Oracıkta, nefesi kesilmiş, gözleri fincan gibi büyümüş, etekleri hâlâ havada ve durmadan haykırarak evin duvarına yaslanmıştı. Kimse, çığlık çığlığa neler dediğini anlamıyordu. Uçak çoktan kaybolup gitmiş, köyün üstüne tekrar sessizlik çökmüştü. Fakat Minchen yenge, yüzü göğe dönük, gözleri fal taşı, saçları karma karışık öylece kalakaldı. Sonunda sustu. Dedem gelip eve soktu onu. Fakat hangi büyük korkunun benliğini sardığını, kafasını hangi çılgın düşüncelerin kapladığını, Karl amcam için duyduğu kuşkuyu, acıyı ve korkuyu eminim kimsecikler bilmeyecektir. Çünkü o anda hiç olmazsa birşeyi iyice anlamıştı: Yukarda, gökte hırıldayan bu canavarla savaş arasında bir ilişki, bir benzerlik vardı Belki de o gün, «savaş» sözünün anlamını ilk kez tam olarak kavradı.

Geleceğin kendisine neler getireceğini, daha neler çekmesi gerektiğini bilmiyordu tabii. Fakat böyle bir dünyanın, trenlerle, uçaklarla dolu bir dünyanın insancıl bir dünya olmadığı, insanlar için yaratılmadığı kanısı onda durmadan büyüyordu. Yıllar sonra, gürgen palamudu toplamak için, İngiliz ve Fransız bölge hudutlarını geçip köye dönmüştüm. İkinci Dünya Savaşı sonrasının kısıtlamalı dönemleriydi. Richard ölmüştü. Kardeşim Doğu Prusya'dan sağ salim fakat yüzünde derin yanık izleriyle dönmüştü. Seck yolundan köye yaklaşırken, can sıkıntısı içinde: «Şimdi Minchen yenge gene sızlanıp duracak» dedim.

Fakat hiç sızlanmadı. Aksine: Mutluluk doluydu. Ellerimi tuttu, uzun süre avuçlarında sıktı; sonra, sırt çantalarımızı çıkarttı. Önümüz sıra mutfağa —O eski mutfağa— doğru giderken «Aman Allahım, kimbilir ne memleketler gördün!» diye haykırmaktan kendini alamadı.

(Devamı var)

— Fakat Minchen yenge, yüzü göğe dönük, gözleri faltaşı, saçları karma karışık öylece kalakaldı..

Maçın normal sonucu 1-1 bitince uzatmada attığı golle Bordo-Mavililer üstünlük sağladı: 2-1

Cumhurbaşkanlığı kupası Trabzon'un

HAKEMLER: Orhan Cebe, Ünal Şahin, Emin Tunceli.
TRABZONSPOR: Şenol, Turgay, Necati, Hüsnü, Mustafa, Serdar, Mehmet Ekşi, Tuncay, Necdet, Cengiz, Orhan.
FENERBAHÇE: İvançeviç, Onur, Erol, Cem, Yenal, Tuna, Engin, Önder, Ali Kemal, Raşit, Şevki.

2-1 BİTEN MAÇIN GOLLERİNİ CENGİZ (TRABZONSPOR) DAKİKA 13, EROL (FENERBAHÇE) DAKİKA 15 VE SELAHATTİN (TRABZONSPOR) DAKİKA 108.

14. Cumhurbaşkanlığı Kupası'nı Fenerbahçe'yi uzatmada 2-1 yenen Trabzonspor kazandı.. Aynı zamanda Trabzonspor Cumhurbaşkanlığı Kupasını üst, üste 4. kez kazanarak bir başka başarı elde etti..

MAÇTAN GÖRÜNTÜLER

Maça Fenerbahçe süratli başladı. Karşılaşmanın 3. dakikasında Onur'un sağdan getirip ortaladığı topu Şenol çeldi, arkasında bulunan Engin'in kafa vuruşu auta gitti..

Fenerbahçe baskısı iyice yoğunlaştı. 9. dakikada Şevki, Yenal paslaşmasında Yenal'ın ortasını Mustafa kornere çıkararak bir golü önledi.

Bu tehlikeyi atlatan Trabzonspor 10. dakikada atağa kalktı. Bu atak kornerle sonuçlandı. Korner atışından gelen topu Cem önlemek isterken topu eliyle oynadı. Hakem penaltı kararı verdi. Orhan'ın penaltı atışını İvançeviç kurtardı.

Bu arada Önder ve İvançeviç hakemle tartıştıkları için sarı kart gördüler. Hakem Cebe, Önder'in kendisine yaptığı hareketi de çift vuruşla cezalandırdı. Ceza atışında Serdar'ın aşırttığı topu Cengiz kafa vuruşu ile ağlara gönderdi: 1-0.

Yenik duruma düşen Fenerbahçe atak futbolunu sürdürdü. Karşılaşmanın 15. dakikasında Önder'e ceza sahasının dışında faul yapıldı. Bu atışı Önder kullandı. Havadan gelen topu geriler den kopup gelen Erol kafa vuruşu ile gole çevirdi.

Bu golden sonra oyun iyice sertleşti. 26. dakikada Tuna - Engin paslaşmasında Engin soldan girdi, ama arkadan gelen Hüsnü faulle durdurdu. Hakem Hüsnü'ye sarı kart gösterdi. 31. dakikada ise Onur'un sağdan ortasını Şenol güçlükle çeldi

Bu dakikadan sonra oyun temposu iyice düştü.. Ve ilk yarı 1-1 berabere sonuçlandı.

İkinci yarıda Fenerbahçe durdu, Trabzonspor atak futbol oynamaya başladı. 43. dakikada Tuna sarı kart gör dü.. Bu arada 59. dakikada Fenerbahçe'de Raşit ve Ali Kemal çıktı yerlerine Zafer ile Bahri girdi.

Karşılaşmanın 74. dakikasında Cengiz kale önünde topu auta attı. 82. dakikada ise Mehmet Ekşi'nin şutu direkten döndü..

(Devamı 7. Sayfada)

Önder iyi futbolu ile düzensizlik yarattı

HASAN UYSAL

14. Cumhurbaşkanlığı Kupası maçında, ülkemiz futbolunun kalitesini tüm çıplaklığıyla ortaya koyan bir futbol sergilendi. Sporcular transfer öncesi olağanüstü bir çaba gereğini duymadılar. Belki de onlar da artık ödenen ücretlerin verimle orantılı olmadığının bilincine vardılar.

Kaleci Şenol'un, sezonu Trabzonspor'un liderliğini belirlediği Orduspor maçında kapadığı anlaşıldı. Ayrıca çok misafirperverdi. Eliyle Fenerbahçeli futbolculara alın da atın diye bıraktığı topları gole çevirmemekle doğrusu Fenerbahçeli futbolcular çok ayıp ettiler.

Fenerbahçe takımı ilk yarıda yalnızca soldan geliştirdiği akınlarla etkili oldu. Bu akınlar genellikle Raşit'in sol kanattaki Şevki'ye attığı pasla başlıyor, Şevki'nin arkasından ileri kaçan Engin ya da Yenal'la sürdürülüyordu. Daha sonra Trabzonsporlular bunu sezinleyince ya da Fenerbahçeli futbolcuların bu planı gerçekleştirecek güçleri kalmayınca oyun da tam bir kördöğüşüne döndü.

Yalnız bu maçta bir gerçek ortaya çıktı. Bizdeki futbolcuların kafalarıyla top oynamadıklarını ileri sürenler bu gerçek karşısında şaşakaldılar. Fenerbahçe'nin de, Trabzonspor'un da ilk yarıdaki golleri kafayla atıldı.

Bu arada Fenerbahçeli Önder de futbolcuların çoğu piknik yaparken oynadığı iyi oyunla sahada düzensizlik yarattı.

İkinci devrede Mehmet Ekşi'nin uzaktan attığı şutu direkler önleyince futbolcular 30 dakika daha sahada kalmak zorunda kaldılar. Trabzonspor'un uzatmada attığı gol maçın sonucunu belirledi; son kupa Trabzonspor'un oldu. Böylece de, futbol liglerimiz bu sezon da perdelerini kapattı...

Genel Sekreter Kenan Cebi: Orduspor kişilerin değil, kitlelerin takımıdır

Ordu, (Politika) — Orduspor Genel Sekreteri Kenan Cebi «Orduspor'un gerçek sahibi taraftarlardır. Bu nedenle UEFA Kupasındaki maçımızı Ankara'da değil, Ordu'da oynayacağız» dedi.

Bundan önce bazı yöneticilerin, UEFA Kupasını Ankara'da oynamak için girişimlerde bulunduklarını öne süren Genel Sekreter Cebi «Biz taraftarlarımıza ihanet edemezdik. Karda, kışta takımlarını yalnız bırakmayan taraftarlarımız önünde oynamak bizlere güç verecektir.»

Orduspor Genel Sekreteri bu karar hakkında şunları söyledi:

«Sahamızın küçük, zeminimizin bozuk oluşunu öne süren yönetimdeki bazı arkadaşlarımız UEFA maçımızı Ankara'da oynayacağımızı açıkladılar. Biz buna karşıydık. Zira Orduspor kişilerin değil, kitlelerin takımıdır. Biz kendi taraftarlarımızı yüzüstü bırakıp Ankara seyircisi önünde maç yapsaydık, Orduspor'lu taraftarlara ihanet etmiş olurduk. Bu nedenle Orduspor UEFA Kupası maçını taraftarlarının isteği üzerine Ordu sahasında oynayacaktır. Taraftarlarımız ne isterse biz onu yaparız, yapmaya zorunluyuz...»

KISA DÜNYA HABERLERİ

● Sovyet eskrim takımı Polonya'nın Opole kentinde düzenlenen bir uluslararası yarışmada birinci oldu. Sovyet ekrimcileri, Romen, Polonya, Küba ve Macaristan takımlarının da katıldıkları finalde fizik üstünlüklerini kanıtlayarak şampiyon oldular.

● Lüksemburg'da futbol krallığına Red Boys seçildi. Boys, 34 puanla ülkenin en seçkin futbolcusu ilân edildi.

● Brezilya'nın olimpiyat karması takımı, Paris'de düzenlenen bir turnuvada, Lizbon Benfica'ya 2-0 yenildi. Aynı turnuvada, Yugoslavya'nın Kızıl Yıldız takımı da Paris'in St. German takımını yine aynı skorla, 2-0 yendi.

● Vietnamlı atletler, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Leipzig kentinde katıldıkları antremanlarda ülke rekorları kırdılar. Bayanlarda May Hoang Thi, erkeklerde Trung Nguyen Tien 400 metrede rekor kırarken, Vietnam takımında yer alan pek çok atlet de uluslararası derecelere yaklaştılar

● Boenes Aires'in River Plate takımı, Hollanda'nın Ajax takımını bir özel maçda 3-2 yendi. Birinci devresi 1-1 biten karşılaşmada, River Plate, rakibine üstünlüğüyle dikkati çekti.

Boluspor kongresi yapıldı

Bolu, (Politika) — Boluspor kongresi yapıldı ve yönetim kurulu üyeleri belirlendi.

Bu mevsim İkinci Lige düşen Boluspor'un tekrar 1. Lige dönmesi için çalışılacağı belirtilen kongrede yeni yönetim kurulu şu üyelerden oluştu:

Yener Bardakçıoğlu, İbrahim Çelik, Selami Dereli, Hulki Avlacıoğlu, Mehmet Tok, Arif Özkan, Nurettin Nes, Yılmaz Beşikoğlu, Yunus Tupa Nahit Garipoğlu Halil Erol Basri Fırat, Yavuz Kınacı, Mustafa Gürkan.

Demircan: Bu düzen sürdükçe düzensizlik sürecektir

Futbol eğitmeni Fethi Demircan

● TRANSFER MEVSİMİNDE «TRANSFER KOMİTESİ»NİN KURULMASININ YANLIŞ OLDUĞUNU BELİRTEN FETHİ DEMİRCAN, «HER ŞEYDEN ÖNCE BİR KULÜBÜN PRENSİPLERİ OLMALIDIR» DEDİ.

Futbol eğitmeni Fethi Demircan «Ülkemizdeki futbol kulüplerinin belirli prensipleri yoktur. Bu nedenle bu düzende antrenörlük yapmak çok güçtür» dedi...

Demircan yönetici - eğitmen diyalogunun çok kötü olduğunu da belirterek «Kulüpleri yönetenler, eğitmene bu mevsim kaçıncı oluruz, diyorlar.. Tüm hesaplar ligde yapılacak dereceye bağlanıyor ve bir eğitmenin başarısı bu noktadan değerlendiriliyor» dedi. Demircan sözlerini şöyle sürdürdü:

«Ülkemizde eğitmenleri eğitici gözüyle değil, takımları şampiyon yapan ya da küme düşüren çalıştırıcı gözüyle görüyorlar. Bu çok yanlış bir düşüncedir. Herşeyden önce bir eğitmenin görevi eğiticiliktir. Futbolu bilimsel olarak yaymak ve yaptırmaktır..

Transfer mevsiminde transfer komitelerinin kurulmasının çok yanlış olduğunu da belirten Demircan şunları söyledi:

«Herşeyden önce bir kulübün prensipleri vardır. Yönetici tüm yetkiyi eğitmene verir. Eğitmen de takımın eksik yerlerini gidermek için transfer yapar. Oysa biz de yöneticiler transfer yapıyor, takımı eğitmene teslim ediyor. Bu terslik de her zaman geri tepip başarısızlığı getiriyor.

CİRİT ATMADA 69.52 METRE İLE BEŞİNCİ KEZ DÜNYA REKORU KIRAN DEMOKRATİK ALMAN ATLETİYLE BİR SÖYLEŞİ

Fuchs: 1980 olimpiyatında 70 metreyi aşmalıyım

● BAŞARISININ SIRRINI ÇALIŞMAYA BORÇLU OLDUĞUNU AÇIKLAYAN REKORTMEN, «TÜM OLANAKLARA SAHİBİM 5 KEZ DÜNYA REKORU KIRMAMA ŞAŞMAMAK GEREK.»

● DEMOKRATİK ALMAN RUTH FUCHS: COŞKULU BİR SEYİRCİ KİTLESİ, UYGUN HAVA KOŞULLARI VE İYİ BİR MORAL BU REKORU KIRMAMA YARDIMCI OLDU.

● Beşinci kez cirit atmada rekor kıran Demokratik Alman Ruth Fuchs.

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Dresden kentinde düzenlenen 17. Olimpiyat gününde 14 ülkeden gelen atletler çeşitli dallarda yarıştılar. Bu arada 1946 doğumlu Bayan Ruth Fuchs, cirit atmada 69.52 metre ile yeni bir dünya rekoru kırdı. 1972 ve 1976 olimpiyatlarında şampiyon olan, iki kez Avrupa şampiyonluğunu ele geçiren Ruth'un bu beşinci dünya rekoru idi. Kendisiyle yapılan bir söyleşiyi aktarıyoruz:

SORU: Yedi yıl önce yine bugünlerde adınız cirit atmada bir dünya rekorunun yanına yazılmıştı. O zamanki dereceniz 65,06 metre idi. İki yıl önce de Amerikalı atlet Katy Scmidt'in ele geçirdiği rekoru, 20 santim farkla yeniden elde ettiniz. Başarınızın sırrını açıklar mısınız?

RUTH FUCHS: 65 metreyi geçeceğimi biliyordum. Bu yıl çok iyi başlamıştım. Bütün atletler gibi ben de uluslararası yarışmalara katılmaya gereksinim duyuyorum. Yarışma, atletlerin daha iyi dereceler elde etmelerine yardımcı oluyor. Başarımın sırrına gelince, çalışmak, çok çalışmak diye özetlemek mümkün. Bu arada çalışabilmem için de tüm koşullara sahibim. Bu nedenle beş dünya rekoru kırmama şaşmamak gerek. Yalnızca çalışmak yetmez, her türlü olanaklara sahip olmak da gerekir. Fakat olanaklar da yeterli değildir. O olanakları değerlendirmek gerekir.

SORU: Cirit atmak kolay olmasa gerek. O koca sopanın havada bu kadar uzun bir mesafe katedebileceğini önceden tahmin ettiniz mi?

RUTH FUCHS: Omuzumda, ciritin hayli uzağa gideceğini hissettim. Ne kadar gideceğini ise tahmin edemedim. Uzun yılların deneyimi bile bu konuda bir tahmin yürütmek için yeterli değildir. Ne var ki coşkulu bir seyirci kitlesi, uygun hava koşulları ve iyi bir moral, bu sonucu almama yardımcı oldu.

SORU: 70 metreye ulaşabileceğinizi hiç düşündünüz mü?

RUTH FUCHS: Bildiğiniz gibi, dünya rekorları sürekli yükseliyor. Belki de bu yılın içinde bu rekor kırılabilir. Moskova Olimpiyatlarında birinci olmak için belki de 70 metreyi aşmak gerekecek. Özellikle Ute Richter'in kendi ülkemden bir atletin hızla bana yaklaştığını bilmek ve seyretmek beni çok mutlu etti.

OFSAYT

Transfer Bombası

Beşiktaş Bursasporlu Sedat'ı 9 milyona transfer etti...

Fenerbahçe, Trabzonsporlu Turgay'ı kaçırdı...

Galatasaray Kemal'i transfer etti...

Derken bir başka transfer bombası patladı:

AP, CHP'den Ahmet Karahan'ı transfer etti...

Transferin bir de kuralı var.. . İşi neye bağladılar dersiniz?

Bir başka doping

At yarışlarında dopingi önlemek için yarışçılar son kez uyarılmış.. Ne diyelim, doping yapan atı ve jokeyi yakalayabilirsen verirsin cezayı...

Transfer... Transfer... Transfer ...

Beşiktaş, Mehmet Ekşi ile anlaştı

● GÖZTEPE FUTBOLCUSU MEHMET'İ BEŞİKTAŞ'A SATMAK İSTİYOR.

Transfere hızlı giren Beşiktaş kulübü Trabzonspor'lu Mehmet Ekşi'yi Ankara'dan İstanbul'a kaçırarak bilinmeyen bir yere gizledi..

Siyah-Beyazlı kulübün yöneticilerinden Yalçın Çoktum bu futbolcuyla konuşarak prensipte anlaştı. Bu anlaşmadan sonra Yalçın Çoktum futbolcu Mehmet Ekşi ile İstanbul'a gelerek bilinmeyen bir yerde gizlendiler..

Yine Beşiktaş'lı yönetici Hüseyin Özay'ın verdiği bilgiye göre, Göztepe kulübü futbolcusu Mehmet'i Siyah-Beyaz'lı kulübe satmak istedi.. Yönetici Hüseyin Özay «Bu öneriyi yönetim kuruluna götüreceğim.. Eğer yönetim kurulumuz evet derse Mehmet'i de transfer ederiz» dedi..

DİNÇER KULÜPTE KALIYOR...

Genç takım antrenörü Adnan Dinçer'le de ilgili olarak bir açıklama yapan yönetici Hüseyin Özay «Dinçer kulübümüze üç yıl hizmet etmiş bir eğiticimizdir.. Genç takımı yaratanlardan biridir. Serpil Hamdi Tüzün istemiyor diye Dinçer'i bir kenara atamayız.. Bu konuda kararı yönetim kurulu verir» dedi..

FENERBAHÇE'DE SESSİZLİK

Her yılın transfer hovardası Fenerbahçe kulübünde ise büyük bir sessizlik hüküm sürmektedir.. Yöneticiler şimdiyedek hiç bir futbolcuyla anlaşmamışlardır..

Öte yandan Galatasaray kulübü de iç transfer sorunlarını çözümledi.. Dış transferde ise yalnız Orduspor'lu Kemal ile anlaşan Galatasaray bir futbolcu daha aldıktan sonra transferi kapatacak.

Doping ve ihmal kurbanları

Doping ve ihmal yüzünden yaşamlarını yitiren sporcuların öykülerini yayınlamayı sürdürüyoruz:

DEMİRSPORLU YALÇIN ÖZKAN

1967-68 sezonunda Demirspor'un, Fenerbahçe ile yaptığı bir maçta, Ziya'nın attığı bir şutta top, genç oyuncunun gözüne geldi. Milyonda bir ihtimal olarak nitelendirilen ve «Topun ağırlık merkezinin görme merkezine tam isabeti» olarak değerlendirilen olay sonunda Yalçın Özkan'ın bir gözü görme gücünü büyük ölçüde kaybetti. Bu nedenle sahalardan uzaklaşan Özkan'ın durumu, profesyonel futbolcuların sağlık ve sosyal güvencesi olmadığı için acı bir örnek teşkil etmektedir.

MEHMET KARADAĞ:

1970 yılında Manisa'da yapılan Türkiye Şampiyonası grup müsabakasından sonra fenalaşarak hastahaneye kaldırılan 17 yaşındaki İmam Hatip Okulu boksörü Karadağ, iki günlük tedaviye rağmen kurtarılamayarak öldü. Olaydan sonra, genç sporcunun beyin kanaması geçirmesine rağmen ihmal ve bilgisizlik sonucu hareket ettirildiği ölümün başlıca etkeninin bu olduğu öne sürüldü. Bir başka iddia da, Mehmet Karadağ'ın, damar tıkanıklığından muzdarip olmasına rağmen dövüştüğü, ölümün sağlık kontrolu yetersizliğinden ileri geldiği.

(DEVAMI VAR)

Yabancı sporcuya hayır...

eğriler doğrular

KAZIM KANAT

Basketbol Federasyonu Başkanı Uğur Erel «Yabancı sporcu yasağını isteyenler, istemeyenler ortaya çıksın» demişti.. Erel'in sözlerinin üstünden 24 saat geçmeden Genel Müdür Vekili Aymergen ile Futbol Federasyonu Başkanı Cemal Saltık çıkıverdiler.. Ortaya çıkmakla kalmayıp, üç futbol kulübünü memnun etmek için girişimlerini de sürdürdüler...

Daha dün yabancı sporcuya hayır kampanyasını başlatanlar bugün tam tersine dönüş yapıyorlar.. Bakalım Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur da bu düzenin içinde nasıl davranacak.. Zira Çakmur «Hastalarına ilaç bulamayan bir ülkenin dövizini yabancı sporcu için harcatmam» demişti.. Çakmur böyle söylemişti ama unutulmamalıydı ki aynı Çakmur «Kurşun atsalar izin veremem» dediği, Ulusal Takımın ertesi gün İtalya'ya gitmesi için izin vermişti...

Biz sözü yönetimdeki çelişkilere getirelim... Yabancı sporcu yasağını savunanlar «Kime hizmet etmek» istiyorlar?.. Bu sorun aydınlanmalıdır?.. Parası olan kulüpler istedikleri biçimde transfer yapacaklar, güç dengesi bozacaklar ve de şampiyon oldum diyecekler... Dahası da yönetimdekiler bu düzenin yürümesi için çaba harcayacaklar...

Şimdi sormanın sırasıdır... Başta Bakan Çakmur sonra da Genel Müdür Vekili Aymergen'e soruyoruz: Ülkemizde spor demek, futbol demek midir?.. Futbolda yabancı yasağı kalksın derken öbür spor dalları için hiç ses çıkarmıyorsunuz.. Eyleminiz açıkça bellidir.. Üç futbol kulübünü memnun etmek için ne ülkenin sporunu ne de harcanacak dövizi düşünüyorsunuz?.. Daha dün basketbolde de yabancı sporcu yasağı vardı ve Ünlü futbolla birlikte bunu da kaldırmıştı...

Artık dönen dolaplar, oynanan oyunlar bellidir. Cemal Saltık günlük demeç verir, UEFA finalini ülkemizde oynatmak için girişimlerde bulunur.. Kendisi de bilir ki bu olanaksızdır.. Yabancı ülkeler döviz garantisi isterler.. Ama Saltık bir çok olayı örtebilmek için bu tür kılıfları kullanmayı yeğler...

Son söz olarak şunu söyleyelim:

Yüksek Danışma Kurulu üyeleri, bir kaç ay önce Fikret Ünlü'nün başkanlığında toplanarak yabancı sporcu yasağını koydunuz. Bu yasağa Çakmur imza atıp, Resmi Gazete'de yayınlandı. Şimdi soruyoruz: Düşünen beyinleriniz iki ay içinde mi olgunlaşıp gerçeği gördü.. Yoksa şimdi çıkarlarınıza mı ters düştü?... Vereceğiniz karar ülke sporu adına ne denli önemliyse o oluşturduğunuz «Danışma Kurulu» adına da önemlidir Eğer kararlarınızdan dönerseniz sizlerin adı Danışma Kurulu olamaz. Olacak işim de herhalde (!..) olur..

Spor... Spor... Spor...Spor...Spor...Spor...S

Kırkpınar Başpehlivanlığını Acar kazandı

Edirne (A.A.) — 618. Geleneksel Kırkpınar Yağlı Güreş Karşılaşmaları dün olaylı bir şekilde sona erdi ve Bandırma'lı Sabri Acar 1979 yılı Kırkpınar Başpehlivanı oldu.

Edirne Sarayiçi Ermeydanında üç gün süren Kırkpınar Güreşlerinde alınan sonuçlar şöyledir:

Deste Küçük Boy:
1. Hüseyin Efeoğlu (Manisa)

Deste Orta Boy:
1. Bekir Şahiner (Samsun)

Deste Büyük Boy:
1. Nazif Büyükdere (İstanbul)

Küçük Orta Küçük boy
1. Nevzat Trendes (Bilecik)

Küçük Orta Büyük Boy
1. Sabri Özenel (Akhisar)

Büyük Orta:
1. Ahmet Çelik (Çorum)

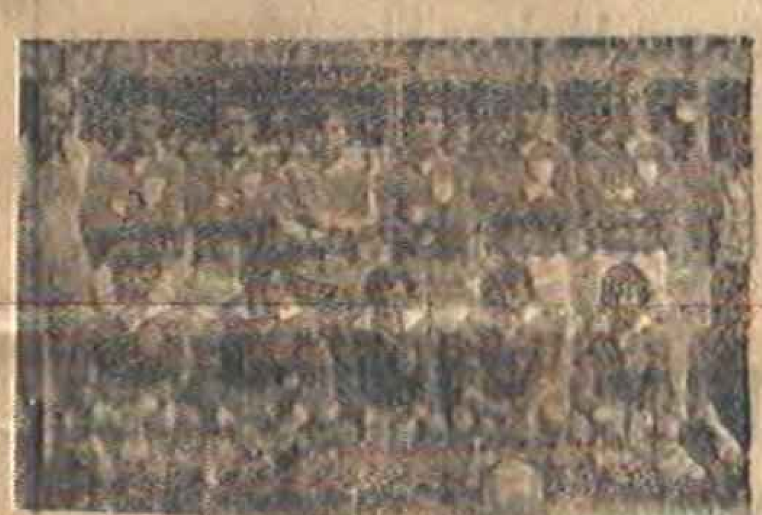
Başaltı Güreşleri:
1. Mehmet Öztürk (Elmalı)

SEYİRCİNİN PROTESTOSU VE OLAYLAR

Sabri Acar ile Fehmi Özkan arasındaki yarı final karşılaşması sırasında meydan hakemleri tarafından galip ilan edilen pehlivanın kulp hakemleri tarafından güreşe devam ettirilmesini seyirciler uzun süre protesto etti. Daha sonra Fehmi Özkan'ın güreşi bırakması ile Sabri Acar finale yükseldi. Seyircilerin protestosu final karşılaşmaları bitinceye değin sürdü.

Demokratik kitle örgütlerinin spor etkinlikleri artıyor

Kartal 77 Onbiri görülüyor

Yeşilbağ Gençlergücü takımı toplu halde

Cumhuriyet Onbiri toplu halde

Güngören Halkevi Onbiri

Spor alanlarının emekçi kitleler için önemini kavrayan demokratik kitle örgütleri düzenledikleri turnuvalarda bu alanları doldurmaya başladılar.

Güngören Halkevi'nin düzenlediği geleneksel 3. Futbol Turnuvası 13 futbol takımının katılımıyla sürüyor. Maçlara dün de devam edildi.

Öte yandan Maden-İş Sendikası Birinci Bölge Temsilciliği'nin fabrika içi işçileri arasındaki yakınlaşmanın daha üst düzeye ulaştırılması amacıyla düzenlediği ve 12 işçi takımının katılımıyla gerçekleştirdiği futbol turnuvası da dün yapılan maçlarla sürdürüldü.

Turnuvalarda bugüne dek alınan sonuçlar şöyledir:

MADEN-İŞ TURNUVASI

1. Hafta Sonuçları:
Hoover - Mayapı 6-1
Pan. Motor - P. Sharp 2-2
PDK - TTE 1-1
Uzel - Perfektüp 3-3
Emayetaş - Cerlikon 1-1
G. Elektrik - Altınel 4-1

2. Hafta Sonuçları:
Hoover - PDK 7-1
P. Sharp - Uzel 2-1

GÜNGÖREN TURNUVASI

1. Hafta Sonuçları:
Bakırköy Halkevi - Yeşilbağ Y.T. 3-3
Birlikspor - Kartal 77 3-3
Yıldıztepe - Güngören Halkevi 2-1
Bomolet - Haznedar İ.Y. 2-2
Soğanlı - Bayburtspor 4-3
Camialtı - Parselgençlik 3-2
Yeşilbağ G. Güç - Cumhuriyet 3-1
Kartal Gençlik - Akınspor 5-0

2. Hafta Sonuçları:
Bakırköy Halkevi - Parsel Gençlik (Tehir)
Birlikspor - Güngören Halkevi (Tehir)
Parseller - Bayburtspor 9-2
Yeşilbağ Y.T. - Akınspor [illegible]-1
Soğanlı - Yeşilbağ G. Gücü 1-0

SODA İŞÇİLERİ ANKARA'YA

(Baştarafı 1. Sayfa'da) sodanın şimdi piyasaya 70 - 80 liradan verildiğini açıkladı.

İşverenin sendika ile anlaşmaktan kaçındığını kaydeden Karadayı, işverenin çeşitli yerlerden 250 faşist getirerek fabrikaya yerleştirdiğini ve komando birliklerininde fabrikayı sararak faşistleri koruduklarını belirtti. Petkim - İş Genel Başkanı sendikanın işverene ithal müsaadesi verilmemesi, komando birliklerinin geri çekilmesi yolundaki istemlerinin de hükümet yetkilileri tarafından gözardı edildiğini bildirdi. Karadayı özetle şöyle konuştu:

«Ülkemizin tek soda üreten işyeri olan bu fabrika, bu durumda, ülke yararına işletmeye açılmalı ve devletleştirilmelidir. Aksi halde, hem soda karaborsacılığının önüne geçilemez ve hem de sanayi de önemli yeri olan bu maddenin ekonomiye olan zararı her geçen gün telafisi güç noktaya gitmiş olur.

Sendikamız, bugüne kadar, meseleyi, yasal çerçeve içerisinde halletmeye çalışmış, ancak, işveren buna uymadığı gibi, devletin kolluk görevlilerini de yanına alarak yasal grevimizi kırmaya çalışmıştır.

Hükümet edenler de bugüne kadar bu meselenin üzerinde ciddi olarak durmamış ve döviz darboğazında olan ülkemizde soda kaçakçılığına bir ölçüde göz yummuştur.

IMF'ye avuç açtığımız bir dönemde, işverene ithal müsaadesiyle her ay dışarıya 700,000 dolarlık döviz çıkmaktadır.

İşverenin yasa tanımazlığını, devletin kolluk kuvvetlerinin soda işyerinde, faşist komando bekçiliği yapmasını, ülkede soda karaborsacılığı yaratanları ve buna göz yumanları, 857 üyemizin iş aktini fesih edenleri ve buna seyirci kalanları protesto etmek için, 857 üyemiz çoluk çocuğuyla Mersin'den Ankara'ya Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne kadar büyük yürüyüşe geçecektir.»

DİSK 15. Bölge Temsilciler toplantısı yapıldı

İstanbul (A.A.) — DİSK 15. Bölge Temsilciler Meclisi Toplantısında işten çıkarmalara ve lokavtlara, son devalüasyon nedeni ile asgari ücretin yeniden belirlenmesi, asgari ücretin vergi dışı tutulması, işçi ve emekçilerin vergi yükünün hafifletilmesi için mücadelenin yoğunlaştırılması amacıyla, somut ve kitlesel eylemlere girişilmesine karar verildi.

DİSK 15. Bölge Temsilciler Meclisinde ayrıca, yoksul köylülüğün sorunlarının çözümlenmesi için taban fiyatlarının düzenlenmesi zirai ilaç ve tohumluk gibi temel ihtiyaç maddelerinin bir sömürü olmaktan çıkartılması, işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ın yasalaşması, sarı sendikalara karşı DİSK'in nitel ve nicel olarak gelişip güçlenmesi, demokratik tek tip tüzüğün hayata geçirilmesi kabul edildi.

Bölge Temsilciler Meclisi'nde sıkıyönetimin kaldırılması işçi sınıfının düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önünde bir engel olarak duran TCK'nın 141. ve 142. maddelerinin kaldırılması demokratik platformun önündeki engellerin aşılması için kitlesel eylem, miting, afiş, bildiri ve kampanyalar gibi araçlarla tüm demokrasi güçleriyle ortak mücadeleye devam edilmesi konularında görüş birliğine varıldı.

Yağ

(Baştarafı 1. Sayfa'da) göre, ithalat bağlantılarıyla ramazan öncesi ve ramazan içinde yağ sıkıntısı çekilmeyecek.

İHRACAT ARTIŞ GÖSTERDİ

Mayıs ayında 162 milyon 431 bin dolarlık ihracat gerçekleştirildiği, böylece Ocak-Mayıs dönemi itibarıyle ihracatta, 1 milyar 11,6 milyon dolarlık bir değere ulaşıldığı açıklandı. Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler, konuyla ilgili olarak, «ihracatta geçen yıl başlayan olumlu gelişme bu yıl da devam etmiştir» dedi.

Mayıs ayı ihracatı, bir önceki yılın eş dönemine göre yüzde 77 oranında daha fazla oldu. Ocak-Mayıs dönemi ihracatı ise geçen yılın eş dönemine göre yüzde 26 dolayında daha fazladır.

İhracatta, Haziran-Temmuz ve Ağustos ayları mevsimlik olarak durgun seyretmesine karşın, bu yıl son devalüasyon nedeniyle canlılık bekleniyor. Yetkililer, devalüasyon bekleyişleri sonucunda, 60 milyon dolarlık bir ihracatın bağlantıları bulunduğu halde yapılamadığını kaydediyorlar.

Ankara'da

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Öte yandan, Ankara Belediyesi'nce taksi ve dolmuş ücretlerinin yeniden düzenlenmesi konusunda yapılan çalışmalarda da, önceki uygulamalardan değişik bir uygulama getirilmesi amaçlanıyor. Bu çalışmalara göre, ücretlerin saptanmasında yol uzunlukları dikkate alınması yeğ tutuldu. Dolmuşlarda en kısa mesafe için 6 lira 50 kuruş, en uzun mesafe için de 12 lira 50 kuruş ücret alınmasının planlandığı Ankara Belediyesi çalışmalarında, taksi ücretlerinin ise ilk 3 kilometreye 50 lira verilmesi öngörüldü.

Senatör

(Baştarafı 1. Sayfa'da) la olmuştur. Bu artışlar geçen yıldaki artışların çok üstündedir. Bunun anlamı şudur:

Enflasyonda durma, duraklama yoktur, enflasyon artarak devam etmektedir. Halk, enflasyonun baskısını gittikçe artan bir ölçüde, daha derinden duymaktadır. Sınai üretiminde gerileme devam etmektedir. Fabrikalar üretim kapasitesinin çok altında çalışmaktadır. Yatırımlarda bir canlanma yoktur. KİT'lerin zararlı durumları önlenmemiştir.»

Sıkıyönetim'in

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Sıkıyönetim ilanından beri CHP sol kanadını oluşturan parlamenterlerin karşı tutumlarının uygulamaların görülmeye başlamasıyla birlikte daha da kesin hale geldiğini, bu arada geçen oylama sırasında Baykalcı Grubun da sıkıyönetime karşı tavır aldığı belirtiliyor. Ancak gruptaki kesin tutumu bilen CHP yönetiminin konuyu yine «Hükümet sorunu» haline getireceği beklenmektedir. Bilindiği gibi geçen uzatma toplantısında AP'liler sıkıyönetime karşı çıkmışlar buna karşılık, CHP Milli Birlik, Kontenjan ve MHP'lilerin oylarıyla sıkıyönetim uzatılmıştı.

Sıkıyönetimin bu kez de aynı grupların oylarıyla iki ay daha uzatılacağı belirtilmektedir.

Öğrenildiğine göre CHP Ortak Grubu'nda sıkıyönetim uygulamalarına karşı çıkacak olan parlamenterler grubun alacağı bağlayıcı karara Genel Kurul'da uyacaklar.

EŞGÜDÜM TOPLANTISI

Diğer taraftan sıkıyönetim komutanları ile Başbakan ve Genelkurmay Başkanı'nın her ay yapmakta olduğu Eşgüdüm Toplantısı bugün Ankara'da yapılacaktır. Eşgüdüm Toplantısı'nda Sıkıyönetim Komutanlıkla'rının yaptıkları çalışmalar değerlendirilecek.

İki aylık sıkıyönetim uygulamalarının gözden geçirileceği Sıkıyönetim Eşgüdüm Toplantısından sonra Salı günü de Milli Güvenlik Kurulu toplanacaktır.

TBMM'nin Çarşamba günkü birleşiminde görüşülecek olan sıkıyönetim konusunun Bakanlar Kurulu'nun ilk toplantısında ele alınması beklenirken, sıkıyönetimin olayların azaldığı bazı illerde kaldırılması düşüncesinin belirdiği de ifade edilmektedir.

Edinilen bilgilere göre, Erzincan ve Sivas illerinden sıkıyönetimin kaldırılması düşünülmektedir. Ancak, sıkıyönetimin kalkması halinde sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevlerine nasıl devam edecekleri konusu tartışılmaktadır.

Sıkıyönetim Mahkemelerinin, sıkıyönetimin kalkması halinde görevlerine devam etmelerini öngören hükümet tasarısının henüz Millet Meclisi'nden geçmemiş olması nedeniyle, Erzincan ve Sivas illerinden sıkıyönetim kaldırılması eğilimi henüz kesinlik kazanmamıştır.

Dünya barışı

(Baştarafı 1. Sayfa'da) rika Birleşik Devletleri Başkanı Carter tarafından imzalanıyor.

Brejnev ile Carter arasında 16 Haziran Cumartesi günü başlayan görüşmelere dün de devam edildi. Görüşmelerde, iki ülkenin stratejik silahlarının sınırlandırılıp SALT-2'nin imzalanması konusunun yanısıra, SALT-2'den sonra görüşmelerine başlanacak olan stratejik silahların azaltılması konuları da ele alındı.

Leonid Brejnev, görüşmelerde, anlaşmanın onaylanmasının, silahlanma yarışının durdurulması ve savaş tehlikesinin uzaklaştırılması doğrultusunda büyük bir adım olacağını belirtti ve gerek Sovyetler Birliği ve Amerika'nın gerekse diğer ülkelerin güvenliğinin güçlendirilmesi için silahlı güçlerde indirim yapılması çağrısında bulundu. Brejnev ayrıca, Amerika'nın askerî harcamalarında yükselme kaydedildiğine dikkati çekerek silahlanma yarışının hızlandırılmasının hiçbir ülkenin güvenliğini artırmayacağını, tam tersine azaltacağını söyledi. Sovyetler Birliği halkının ve yönetiminin, Amerika ile olan ilişkilerin uzun dönemli bir perspektife dayanan barış ve işbirliği ilişkileri olmasını dilediğini belirten Leonid Brejnev, «Sovyet tehdidi» üzerine söylentilerin, Sovyetler Birliği ile Amerika arasında düşmanlık yaratmak ve iki ülkeyi çatışmaya sürüklemek isteyenler tarafından uydurulduğunu sözlerine ekledi.

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Carter'da Amerika'nın Sovyetler Birliği ile iyi ilişkilere sahip olmak istediğini söyledi. Carter, nükleer cephaneliklerde ve stratejik silahlarda indirim yapılması olanağının bulunduğunu belirtti. Carter bunların yanısıra, Amerika'nın sürdürmeye çalıştığı silahlanma yarışını haklı çıkarmak için gerekçeler öne sürdü.

Görüşmeler sürerken, iki taraf, bazı konular üzerinde görüş farklılıkları bulunmasına rağmen, uluslararası barışın güçlendirilmesi açısından önem taşıyan alanlarda işbirliği yapılması olanağının bulunduğunu belirttiler.

Leonid Brejnev, Amerikan Büyükelçiliği'nde onuruna verilen yemekte yaptığı konuşmada, görüşmelerin olumlu ve yapıcı geçtiğini söyledi ve alınacak sonuçların uluslararası atmosferi iyileştireceğini ve barışsever güçleri sevindireceğini belirtti. Brejnev ayrıca bağımsızlık ve toplumsal ilerleme uğrunda savaşım veren halkların savaşımını karalama girişimlerini ve bunlara «Moskova'nın müdahalede bulunduğu» yolundaki iddiaları da reddederek Sovyet halkının, bu savaşımları vargücüyle desteklemekte olduğunu ama SSCB'nin hiç kimsenin içişlerine karışmadığını söyledi.

Carter'da yemekte yaptığı konuşmada, «ABD ile SSCB'nin başka ulusları imha edecek güce sahip olmalarının, bu uluslara egemen olma hakkını ve gereksinimini bulmuş oldukları anlamına gelmediğini» söyledi ve «İyi niyetten kaynaklanan ortak bir anlaşma zemini araştırmak için Viyana'da bulunmaktayız» dedi.

Carter konuşmasını şöyle sürdürdü:

«İşbirliğimizi sürdürmeyi görüşmelerimiz sırasında dürüst olmayı ve hepsinin üstünde de, dünya barışı için çaba harcamayı taahhüt edelim.»

Carter konuşmasının sonunda her iki ülkeye, başarı diledi.

Bu arada Hindistan Başbakanı'nın Polonya gezisi sonunda yayınlanan Polonya - Hindistan açıklamasında, iki ülkenin SALT - 2 anlaşmasının onaylanmasından yana oldukları bildirilerek bu anlaşmanın, silahsızlanmanın gerçekleştirilmesi alanında yeni bir dönem açacak ileri bir adım olduğu belirtildi.

Cumhurbaşkanlığı

Karşılaşma 1-1 berabere sonuçlanınca uzatmaya gidildi.

Uzatmada Trabzonspor Necdet ve Tuncay'ı oyundan çıkarıp yerlerine Selahattin ile Yaşar'ı aldı.

Uzatmanın ilk yarısı golsüz sona erdi. Karşılaşmanın 108. dakikasında Selahattin'in ortasına önce Cem, sonra Erol vurdu ve kontribiyede kalan İvançeviç golü önleyemedi..

Ve F. Bahçe'yi 2-1 yenen Trabzonspor Cumhurbaşkanlığı kupasını kazandı.

Komandolar Tüp kuyruğunda

(Baştarafı 1. Sayfa'da) beklediklerini öne sürerek tüp başına ve her gece için 20 lira istendiği, toplanan paranın bayiin karşısında bulunan komandoların derneğine verildiği bildirildi.

ALTINDAĞ PAZARINDA GÖSTERİ

Kalabalık bir grup dün Altındağ Dışkapı Pazarında bir gösteri yaptı. Gösteride pahalılık ve hükümetin yaptığı son zamlar protesto edildi ve tüm ulusal demokratik güçlerin güç ve eylem birliği yapması istendi.

IŞIKLAR SERBEST BIRAKILDI

Önceki gün DİSK 10. Bölge Temsilciliğinde yapılan 15-16 Haziran kutlama toplantısından sonra gözaltına alınan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar dün serbest bırakıldı. Edinilen bilgiye göre Işıklar'la birlikte gözaltına alınan diğer 20 kişinin gözaltında tutulmalarına devam ediliyor.

BİR YARALININ EVİ DAHA ARANDI.

Geçtiğimiz hafta başında Bakırköy Halkevi'nin bombalanması sırasında hafif yaralanan İrfan Kalkan adlı bir kişinin de evi dün güvenlik kuvvetlerince arandı. Kalkan daha sonra gözaltına alındı.

BANK-SEN SÜMERBANK GREVİNİ ZİYARET EDEN 23 GENÇ GÖZALTINA ALINDI

DİSK'e bağlı Bank-Sen Sendikasın. Harbiye'deki Sümerbank ...ını ziyaret eden 23 ileri.. genç güvenlik kuvvetleri tarafından gözaltına alınarak Sıkıyönetime gönderildi.

Dün saat 17 sıralarında meydana gelen olayda güvenlik kuvvetleri gerekçe olarak «toplu halde sıkıyönetim yasaklarının ihlal edilmesini» gösterdi. Şişli Emniyet Amirliğine götürülen 23 kişi daha sonra 1. Şubeye, oradan da Sıkıyönetime götürüldü.

KONYA'DA

Konya'da faşistlerin ilerici tanınan kişilerin evlerine bombalı saldırılarda bulunduğu öğrenildi. ÜGD'nin merkezinin Konya'ya taşınmasıyla komandoların bombalama eylemlerini artırdıkları bildirildi. Geçtiğimiz günlerde Aydınlıkevler YEH sitesinde oturan Selçuk Eğitim Enstitüsü Türkçe bölüm şefi Emin Yener'in kapısına konan bombanın patlaması sonucu, Emin Yener ağır olmak üzere eşi ve çocukları yaralandı. Hastaneye kaldırılan Yener'in sağlık durumunun iyi olduğu bildiriliyor. Aynı saatlerde yine Aydınlıkevler son durakta kalmakta olan ilerici öğrencilerin kapısına da bomba konduğu ancak bombanın patlamadan etkisiz hale getirildiği bildirildi.

DİYARBAKIR'DA BAYSEN'E SALDIRIDA BULUNULDU

Diyarbakır'da Baysen Sendikasına karşı saldırıların yoğunlaştığı bildiriliyor. Baysen Sendikasının Bölge Temsilcisinin otomobili yakılmak istendi. Gece geç saatlerde otomobilin altından tutuşturulmakta olduğunu gören çevredeki kişiler tarafından otomobil yanmaktan kurtarıldı.

Aynı gün YSE Elektrik İşletmesi 12. Bölge Müdürlüğü'ndeki Baysen'in tabelası komandolar tarafından yırtıldı. Sendika yetkilileri saldırıların Baysen'in örgütlenmesini durduramıyacağını belirttiler.

ZONGULDAK'DA

Zonguldak'ta bulunan demokratik kitle örgüt temsilcileri ve sendikalar İKD, Genç-Öncü ve kapalı bulunan öteki demokratik kitle örgütlerinin açılmasını istediler. Anti-demokratik uygulamalara karşı kampanyalar örgütlediklerini de açıklayan ve aralarında Maden-İş, Bank-Sen, TÖB-DER'in de bulunduğu 14 demokratik kitle örgütü ve sendika yöneticisinin Başbakan Bülent Ecevit'e telgraf gönderdiler.

SAMSUN'DA

Samsun'a yakın bir yerde kamp yapmak için çadır kuran kişilere yapılan silahlı saldırıda dördü ağır olmak üzere altı kişi yaralandı.

BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Çeliktepe'de bir kahvehanede otururken, dağıtılan bildiriyi almak istemeyen bir işçi kurşunlanarak öldürüldü. Çeliktepe'de dün bir kahvehanede meydana gelen olayda Kamil Köse adlı işçi (33) iki kişi tarafından dağıtılan bildiriyi almak istemedi. Bunun üzerine bildiri dağıtan iki kişi Kamil Köse'yi tabanca ile vurarak öldürdükten sonra kaçtı.

Hükümet için

(Baştarafı 1. Sayfa'da) yen bu milletvekilleri meclise getirilebilir ve muhalefetle birlikte davrandırılabilirlerse gensorunun gündeme alınması olasılığı belirecek.

BAĞIMSIZ BAKANLAR

Öte yandan gensoru konusunda bağımsız bazı bakanların durumu da Ankara'da ilgi ile izleniyor. Bilindiği gibi Bakanlar Kurulu'nda bulunan Ahmet Karaaslan, Mustafa Kılıç ve Ali Rıza Septioğlu, Hilmi İşgüzar'la ilgili gensoru sırasında kesin bir tavır takınarak bakanın istifa etmesini sağlamışlardı.

Bu kez de aynı tutumu izlemeleri yada toplantıya gelmemeleri halinde hükümetin durumu hayli zayıflayacak.

İSTİFALAR MI VAR?

Öteyandan Millet Meclisi Genel Kurulu'nun yarınki toplantısında gündeme alınıp alınmaması görüşülecek olan Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'yla ilgili gensoru önergesi, öncesinde, bazı milletevekillerinin partilerinden istifa edecekleri söylentileri hız kazanmaktadır.

AP çevreleri boş bulunan Sosyal Güvenlik Bakanlığı için CHP'nin bazı AP milletvekilleri ile temas ettiklerini iddia ederken, AP'li bir milletvekilinin «kayıp» olduğu ve salı günkü gensoru oylamasında Millet Meclisi'ne gelmeyeceği bildirilmektedir.

Ancak İstanbul'da bulunan AP Ankara Milletvekili Sebati Ataman, dün ANKA Ajansına yaptığı açıklamada, «partiden ayrılmayı düşünmüyorum» demiştir.

Salı günü Millet Meclisinde bulunmayacağına ilişkin söylentilerini yalanlayan Ataman, «Yarın sabah için biletimi aldım Ankara'ya geliyorum ve gensoru oylamasına katılacağım.» şeklinde konuşmuştur.

18 AY BUGÜN BİTTİ

Anayasa'nın 108. maddesine göre 18 ay içinde iki kez hükümetin düşmesi bir kez de güvenoyu alamaması halinde meclisler otomatikman erken seçim kararı almak zorundadırlar. Uzun süreden beri gensorularla hükümeti düşürüp yeniden kurulmasını da engelleyerek meclisten çıkması güç olan erken seçim kararını anayasanın sağladığı olanaktan yararlanarak elde etmek isteyen muhalefetin bu girişimi bugünden itibaren suya düştü. Hafta sonuna kadar hükümet azınlığa düşse de yeni bir seçim olasılığı ortadan kalkmış oluyor. Muhalefetin ancak meclislerden erken seçim kararı almasıyla yeni bir seçim olasılığı ortaya çıkacak. Aksi takdirde seçimler normal zamanında yapılacak.

ÇARŞAMABA-PERŞEMBE

Hükümet için zor olan diğer iki gün ise çarşamba günü sıkıyönetimin, Perşembe günü de gensoru gündeme alınırsa gensorunun görüşüleceği günler olacak, sıkıyönetimin iki ay daha uzatılması için CHP hükümeti biraz zorlanmakla birlikte gereken oyu sağlayabileceğini kaydeden siyasal çevreler Salı günü oturuma katılanların yarıdan bir fazlasının oyunu alarak gensoruyu gündeme getirebilmeleri halinde muhalefetin Perşembe günü hükümeti çok zor duruma sokabileceğini kaydediyorlar. Az bir olasılık olmakla birlikte gensorunun gündeme alınması halinde Perşembe günü gensorunun görüşülmesini takiben 24 saat geçtikten sonra yapılacak oylama hükümetin en zor günü olacak.

Karahan'ın

(Baştarafı 1. Sayfa'da) şeklinde konuşması, 24. Kurultay sırasındaki bu pazarlıkla açıklanıyor.

Karahan'ın istifasından önce yakınlarına «Celâl Doğan'ın Genel Yönetim Kurulu'na girmesi, Genel Başkan'ın beni gözden çıkarması anlamına geliyor» dediği de öğrenildi.

Bu değerlendirmelere karşılık bazı CHP yöneticileri istifayı «ani ve beklenmedik bir gelişme» olarak yorumluyorlar. Karahan gibi Gaziantep milletvekili olan üç CHP'li ise «Karahan'ın bir bunalım geçirdiğini ve geri döneceğini tahmin ettiklerini» söylediler.

ANKA Ajansının bu konudaki haberinde şöyle deniyor:

CHP Genel Yönetim Kurulu üyesi Gaziantep Milletvekili Celâl Doğan, yaptığı açıklamada istifa eden Karahan'la arasında kişisel bir sorun olmadığını belirterek, «Karahan'ın istifası benimle ilgili değildir. Aslında istifayı bekliyorduk» dedi.

Gaziantep Milletvekilleri Ekrem Çetin ile Emin Altınbaş ise, «Karahan'ın geri döneceğini tahmin ediyoruz» dediler.

Ekrem Çetin, Gaziantep Milletvekili Karahan'ın partiden ayrılmasından üzüntü duyduğunu belirterek, şunları söyledi:

«Tahmin ederim bir bunalım geçirdi. Geri döneceğini tahmin ediyoruz. Genel Başkanla arasında bir sorun vardı. Sanıyorum bu konuda bir kaç gün içinde aydınlanacaktır.»

Emin Altınbaş ise Ahmet Karahan'la istifa edeceği günün akşamı beraber olduklarını belirterek, şöyle konuştu:

«Arkadaşımız 15-20 günden beri bunalımlı günler yaşıyordu. Bugünkü genel yönetimden rahatsız olduğunu partiden ayrılacağını söylüyordu. Hissi davranmıştır. Ama ben Ahmet Karahan'ın geri döneceği inancındayım. Yıllarca CHP'ye hizmet vermiş arkadaşımız Süleyman Demirel'e hiç inanmazdı.»

Arap ülkelerinde

(Baştarafı 1. Sayfa'da) genellikle inşaat sektörüne yatırım yapmaktadır. O nedenle inşaat firmaları o ülkenin hayat şartlarına göre az ücret aldıklarından Türk işçilerini tercih ediyorlar. Tahminlerimize göre tüm Arap ülkelerinde 32 bin kadar kaçak Türk işçisi çalışmaktadır» dedi.

İlgililer, işçilerden bir kısmının inşaat, dalında yetişmiş olması nedeniyle kaçak olarak çalışmalarına gözyumulduğunu da ifade ettiler.

İzmir'de

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Derneği Başkanı Ramazan Aslan, tüm bakkal esnafının yurttaşların aldatılmasına alet olmamak için ekmeği şartlı satabileceklerini belirtti ve, «9 bini aşkın bakkal esnafı hergün eksik ekmek satmaktan bıkmıştır. Fırıncılar ekmeğin gramını ve adlarını belirleyen etiketler yapıştırırlarsa bakkallar ekmek satacak. Ama bir fırın eksik gramajlı ekmek çıkarırsa o fırına boykot edilecek» dedi.

Bir doçent

(Baştarafı 1. Say da) İş elbisesi ve 35 FP 213 plakalı özel otosu ile hastane önünde manavlık da yapan hekim Mişçi'nin sattığı sebze ve meyveleri nereden bulduğu konusunda da çeşitli söylentiler var. Kimileri «para kazanmak için kendi bahçesinden getirip satıyor» derken, kimileri halden satın alıp sattığını, kimileri de Dr. Deniz Mişçi'nin boş vakitlerini değerlendirmek için bu yola başvurduğunu ileri sürüyorlar.

Mişçi'nin hastane önünde manavlık yapmasını eleştiren TÜS-DER'li sağlık emekçileri, maaşları yetmediği için şeker ve kolonya satan bazı emekçilerin, devlet memuru oldukları gerekçesiyle sürüldüklerini, hatta işten el çektirildiklerini belirterek «Ege Üniversitesini çiftlik bilip zeytinlerini, peynirlerini ve bahçelerinde yetiştirdikleri sebzeleri, Doçent Deniz Mişçi örneğinde olduğu gibi, Üniversite koridorlarında, kendileri de başlarında durarak kilo kilo, teneke teneke satmaktadırlar. Fakülte kurulunda «Bu işçiler akşama kadar ne yapıyorlar?» diye soran kişinin hiç değilse Üniversite önünde manavlık yapmaması gerekir» diyorlar.

Gümrüklerde

(Baştarafı 1. Sayfa'da) lere, ithali belirli kamu kuruluşlarınca yapılan ya da bunların üretimlerde tüketilen ve görevleriyle ilgili özel kullanma alanları bulunan ya da sağlanması ve dağıtımı Devlet Malzeme Ofisi'nce gerçekleştirilen eşyalar bu kuruluşlara, açık arttırma yöntemi uygulanmaksızın satılacak.

Politika
SAVAŞSIZ SOMURUSUZ BİR DUNYA İCİN

● Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... .. KEMAL TÜRKLER
● Yazıişleri Müdürü: ... ... Tamer KAYAŞ
● İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290

● Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 879
● İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kapanı İş H. K.:5 No: 510 Konak
● Dizgi: ... ... Politika Tipo Tesisleri
● Baskı: ... ... Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası
● Dağıtım: ... ... Hürriyet Holding A.Ş.

● İLAN KOŞULLARI: 2-3-7. sayfalar (sütun /cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun/cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun/cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
● ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık: 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 dolar.

TİP il Temsilciler toplantısı başladı

● Boran, Türkiye'de işçi sınıfının politik birliğini sağlamanın güncel görev olduğunu söyledi

Ankara (ANKA) — Türkiye İşçi Partisi 9. İl Temsilciler Toplantısı dün Ankara'da Selim Sırrı Tarcan Spor Salonunda çalışmalarına başladı.

İki gün sürecek olan toplantıyı açış konuşmasında TİP Genel Başkanı Behice Boran, yurt ve dünyadaki gelişmeler hakkında görüşlerini açıkladı.

Dünyada ve Türkiye'de önemli gelişmelerin yaşandığını söyleyen TİP Genel Başkanı Boran, Türkiye'de işçi sınıfının politik birliğinin sağlamanın «güncel görev» olduğunu belirterek, «İşçi sınıfı hareketi için bir tek doğru, geçerli politik çizgi, strateji vardır. Bu nedenle er geç birleşme, tekleşme, bilimsel sosyalizmi gerçekten benimsemiş, özümsemiş olanlar için kaçınılmazdır» dedi.

Türkiye'nin, emperyalist-kapitalist sistemle kurduğu ekonomik, politik bağlarla ve son dönemde alınan ekonomik kararlarla, yerli tekelci sermaye kesiminin uluslararası tekellerle iyice sarmaş-dolaş olacağını ve elbirliğiyle küçük ve orta sermayenin bir bölümünü tasfiye edeceğini, bir bölümünü de tekellere bağımlı ve yan sanayi haline dönüştürerek, ulusal ekonomi üzerinde tam egemenlik kurmaya gideceğini savunan Behice Boran şunları söyledi:

«— İşte bu noktada emperyalizmle büyük burjuvazinin çıkarları ve buna bağlı olarak da görüşleri, emelleri, davranışları bütünleşmektedir. Ve bu noktada tüm yurtsever, ilerici, demokrat sol güçlerin, işçi ve emekçi kitlelerin büyük tekelci sermayeye ve onun işbirliği ettiği ve işbirliğini daha da perçinlemek istediği emperyalizme karşı örgütlü birleşik mücadeleyi geliştirmek ve güçlendirmek gereği gündeme gelmektedir.»

1976 yılında resmen açılmıştı

Kadıköy Yabancı Diller Yüksek Okulunun adı var kendisi yok

● Öğrenciler de öğretmenler de ayrı ayrı Bakanlığa başvurarak okulun geleceğinden endişe duyduklarını bildirdiler.

İstanbul (Politika) — Örgün öğretim kapsamında 1976 yılında açılan Kadıköy Yabancı Diller Yüksek Okulu'nun kuruldugu günden bu yana ne binası, ne müdürü ne de yönetmeliği var. 1200 öğrencisi ve 30 öğretmeni olan okulu, 6 ay öncesine kadar, binasında öğretim yaptığı, Anadolu Lisesi'nin müdürü yönetti. Onun da istifasıyla öğrenciler de öğretmenler de ne yapacaklarını şaşırdı.

Talim Terbiye Daire Başkanlığı'nda bekleyen yönetmeliğin açıklığa kavuşturulması yüzünden, daha önce okulu bitirip de barajı aştıkları ve girdikleri «öğretmenlik» sınavını kazandıkları halde 23 kişinin eğitim enstitülerine nakledilmesi kabul edilmedi. Türkiye'de sayıları 12'yi bulan yabancı Diller Yüksek Okullarını bitirenler, bu okulların statüleri gereği, önce «iyi» ya da «pekiyi» dereceyle mezun olacaklar, daha sonra konan «öğretmenlik» sınavını kazanacaklar, ardından, eğitim enstitülerinden birine nakledilip, 6 ay ya da 1 yıl sonra da bu okuldan da mezun olabilirlerse öğretmen olacaklar.

Milli Eğitim Bakanlığı'na başvuran öğrenciler, öğretmenlik hakkının güvenceye kavuşturulmasını istediler. Sağlık hizmetleri, kredi, yurt yemek vs. hizmetlerden yararlandırılmayan öğrenciler şöyle dedi:

«Bazı okullar belli dönemlerde bazı hatalarla açılmış olabilirler, eğer geçmiş hükümetin yanlış uygulamaları günümüz koşullarında güncelliğini koruyorsa, yeni olanaklar sağlanmıyorsa geçmişin hatasını yerine gelen hükümet de kabul etmiş sayılır.»

ÖĞRETMENLERİN İSTEĞİ

Kadıköy Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda görevli 30 öğretmen adına yapılan açıklamada da, «Okulu bitirdiğinde de olacağını bilmeyen öğrenci, okulların geleceğinden kuşku duyan öğretmenler, güvensiz ve huzursuzdur» denildi.

Öğrencilerin de öğretmenlerin de diplomalı işsizler olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğu kaydedilen açıklamada istemler şöyle sıralandı:

«Yabancı Diller Yüksek Okulları öğrencilerine öğretmen formasyonu verecek programların düzenlenmesi, üniversiteye lisans öğrenimi için geçiş hakkının Üniversite Yasa Tasarısında yer alması, öğrenimin bilimsel niteliğinin yükseltilmesi, gerekli laboratuvar, araç-gereç sağlanması gerekmektedir.»

TOPKAPI ŞİŞE CAM FABRİKASINDA İŞYERİ TEMSİLCİLİĞİNİ BİRLİK VE DAYANIŞMA LİSTESİ KAZANDI

MHP - TİKP'nin listesi 208 oy alırken Birlik ve Dayanışma listesi 217 oy topladı

İstanbul (Politika) — DİSK'e bağlı Hürcam - İş Sendikası'nın yetkili olduğu Topkapı Şişe Cam Fabrikası'nda işyeri temsilcilikleri seçimleri önceki gün yapıldı ve Birlik Dayanışma listesinde yer alan işçiler işyeri temsilciliğine seçildiler.

Bilindiği gibi, Topkapı Şişe Cam Fabrikası işyeri temsilciliği seçimi daha önce yapıldı. Ancak, MHP yanlıları ile işbirliği halinde seçimlere katılan TİKP'lilerin listesi bir başka liste ile aynı oyu alınca seçimler önceki gün tekrarlandı.

Üç listenin katıldığı seçimlerde Birlik ve Dayanışma listesi 217 oy alırken, MHP ve TİKP yanlılarının Bölücülüğe Karşı Birlik listesi 208 oy alabildi. Üçüncü liste ise 205 oy sağladı.

ÖZETLE

Ulusal Gazetecilik Sempozyumu yapılıyor.

İZMİR — Türkiye Gazeteciler Sendikası ile E. Ü. Hukuk Fakültesi Gazetecilik Yüksek Okulu tarafından birlikte düzenlenen Birinci Ulusal Gazetecilik Sempozyumu 19-20 Haziran tarihleri arasında Sanayi Odası salonlarında yapılacak.

Basın kuruluşları, Gazetecilik Okulların ve basınla ilişkisi bulunan üniversitelerin fakülte ve bölümlerinin katılacağı sempozyumda basının çeşitli sorunları tartışılıp ortak çözümler aranacak.

ÖTK, ODTÜ'ye yönelik baskıyı kınadı.

ANKARA — Ortadoğu Üniversitesi Öğrenci Temsilciler Kurulu Üniversitelerarası Seçme Sınavları bahane edilerek öğrenciler üzerinde baskı uygulandığını açıkladı. Üniversitenin jandarmalar tarafından sarılarak öğrencilerin yemeğe gitmesinin bile yasaklandığı belirtilen açıklamada izinli yemeğe giden öğrencilerin jandarma tarafından dipçiklendiği, 16 öğrencinin yaralandığı belirtildi. Açıklamada bu uygulamaların sıkıyönetimin ODTÜ üzerindeki baskı ve yıldırma politikasının bir parçası olduğu kaydedildi.

TÖB-DER'li Uzun'un bırakılması istendi.

ANKARA — TÖB-DER, TÜM-DER, Türkiye Ziraatçılar Derneği, Dev-Genç Ankara Şubeleri ve Ankara Kadınlar Derneği bir açıklama yaparak TÖB-DER Genel Sekreteri Kemal Uzun'un serbest bırakılmasını ve TÖB-DER üzerindeki baskıların son bulmasını istediler. Ortak açıklamada şu görüşlere yer verildi:

«Kemal Uzun'un tutuklanması uzun zamandır, kapısı kırılarak aranan, kapatılmaya çalışılan TÖB-DER'e yönelen saldırıların bir devamı olarak görmekte ve demokratik haklara indirilen bir darbe olarak nitelemekteyiz. Faşist saldırılar karşısında bir çok üyesini yitirmiş ve faşist çetelerin boy hedefi olmuş demokratik kitle örgütü TÖB-DER ve Genel Sekreteri Kemal Uzun'a yöneltilen anti-demokratik uygulamalardan vazgeçilmeli, Kemal Uzun derhal serbest bırakılmalıdır.

DİSK'in bütünlüğüne bir darbe daha...

Fehmi Işıklar: Aster-İş'i de ihraç edeceğiz

● Işıklar, konuşmasında «Aster-İş'in ihraç kararını yazdım da geldim» dedi.

● DİSK Genel Sekreteri, Maden-İş, Bank-Sen, Baysen ve Devrimci Toprak-İş'in de kesinlikle DİSK'e geri alınmayacağını söyledi.

Diyarbakır, (İSTA) — DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar Diyarbakır'da yaptığı bir özel toplantıda, Aster - İş Sendikası'nın DİSK'ten kesinlikle ihraç edileceğini söyledi. Işıklar, Maden-İş, Bank - Sen, Baysen ve Devrimci Toprak - İş sendikalarının da DİSK'e kesinlikle geri dönemeyeceklerini de belirtti.

15-16 Haziran nedeniyle DİSK 10. Bölge Temsilciliğinde düzenlenen toplantıya katılmak için Diyarbakır'a gelen DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar 15 Haziran gecesi Gıda - İş Sendikası'nda bazı sendikacılarla bir toplantı yaptı. Işıklar bu toplantıda, askeri işyerlerinde örgütlenme çabasını sürdüren ve başarılı sonuçlar alan, bir çok bölgede üyelerine karşı silahlı saldırılar düzenlenen Aster - İş sendikasının da DİSK'ten ihraç edileceğini söyledi. Diyarbakır'a gelmeden önce Aster - İş'in ihraç yazısını hazırladığını söyleyen DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, bir süre önce DİSK'ten bir yıl geçici olarak ihraç edilen Maden - İş, Bank - Sen ve Baysen ile üyelikten düşürülen Devrimci Toprak - İş'in de kesin olarak ihraç edileceğini ve bir daha DİSK'e döndürülemeyeceğini söyledi.

Tamgün Yasası aksaklıklarına karşı sağlık işçileri direniyor

Aydın, (İSTA) — Tam Gün Yasası kapsamına alınacak hastabakıcıların sınavla saptanmasını protesto eden 304 sağlık emekçisi, bakanlıkça açılan sınava girmediler.

Aydın ili hastabakıcı ve müstahdemlerinden 70 kişinin Tam Gün Yasası'ndan yararlanması için Aydın Sağlık Koleji'nde düzenlenen sınava 304 sağlık emekçisinin katılması gerekiyordu. Sağlık emekçileri, Sağlık Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu Tam Gün Yasası'nın uygulamada hastabakıcı ve müstahdemler üzerinde ayrıcalıklı ve eleyici bir uygulamaya neden olduğunu belirterek açılan sınava girmediler.

TÜMAS, TÜS - DER VE TABİP ODASI'NIN AÇIKLAMASI

Öteyandan TÜMAS İzmir Şubesi, TÜS-DER Bornova Şubesi ve Tabip Odası yaptıkları açıklamada Tam Gün Yasası'nın yozlaştırılmasına karşı çıktılar.

Açıklamada Tam Gün Yasası'nın kesin olarak uygulamaya gireceği bir yıllık sürenin sonuna yaklaşıldığı şu günlerde yasanın yozlaşmasına neden olabilecek gelişmeler olduğuna dikkat çekilerek bunun en belirgin özelliğinin «tazminatların maaşla birlikte vergilendirilmesi olgusudur.»

Kolonyanın toptan satışına yüzde 66 oranında zam yapıldı.

Ankara, (A.A.) — Gümrük ve Tekel Bakanlığınca saf alkole yapılan yüzde 60 oranındaki zamlardan sonra, Kolonya fiyatları da arttı.

Daha önce toptan satış fiyatı 60 lira olan kolonyaların litresi bundan sonra 100 liradan satılacak.

Birleşmiş Ankara Kolonyacılar Tüketim Kooperatifi yetkililerinden alınan bilgiye göre, daha önce litresi 29 lira 87 kuruş olan saf alkol fiyatlarına Tekel Genel Müdürlüğü'nce yüzde 60 oranında zam yapılarak, 47 lira 80 kuruşa çıkarıldı.

CHP Genel Merkezi İzmir'de Alyanak'a karşı yeni bir aday arıyor

● HALEN BAKANLIK YAPAN BİR İZMİR MİLLETVEKİLİNİN ADI ÜZERİNDE DURULUYOR

İzmir (İSTA) — İzmir Belediye Başkanı İhsan Alyanak ile, CHP Genel Merkezi arasında uzun süredir devam eden görüş ayrılıklarının büyük boyutlara ulaşması üzerine, CHP Genel Merkezi, İzmir İl Yönetim Kurulu ile birlikte Alyanak'ın yerine yeni bir Belediye Başkan Adayı aramaya başladı.

Genel-İş Sendikası'nın bir süre önce İzmir Belediyesi'nde başlattığı ve hükümetin 3 ay ertelediği grevle ilgili bir açıklama yapan Alyanak'ın İzmir Belediyesi'ne yardım yapmadığı için CHP ağırlıklı hükümeti suçlaması, Genel Merkez ile Alyanak arasındaki ayrılıkların daha da artmasına neden oldu. İzmir İl Yönetim Kurulu, Genel Başkan Bülent Ecevit ve Genel Merkez yanlısı bakanlarla yaptığı görüşmelerden sonra, Alyanak'ın karşısına en kısa zamanda güçlü bir Belediye Başkan adayı çıkarma hesaplarının yapıldığı öğrenildi.

Bu adayın Alyanak'ı yenebilecek güçte olmasına özen gösteren CHP İzmir İl Yöneticileri, şu anda bakan olan bazı İzmir Milletvekillerini bile, Alyanak'ın karşısına aday olarak çıkarmayı düşünmektedir.

Genel Merkez yanlısı bazı CHP İl Yöneticileri böyle güçlü bir aday bulduklarını ve bu adayı Genel Başkan Bülent Ecevit'in de onayladığını belirtiyorlar.

Bugünkü Program

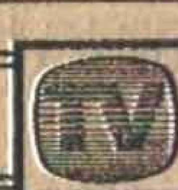
18.30 — Haberler
18.35 — Gökkuşağı
19.30 — Spor
20.30 — Haberler
21.15 — Minik Konser
21.20 — Gözlem

Programda turizmde yaz sezonunun başlaması nedeniyle, ülkemizin özellikle kıyı kesimleri ve buralardaki konaklama tesisleri ele alınmakta. Turizm Bakanlığı teknik danışmanlarından Doç. Dr. İbrahim Sanlı'nın konuya açıklık getiren konuşmasıyla son bulan programda 3000 kilometreyi aşan bir yolculuk, sırasıyla Kilyos, Yalova kampları, Akçay, Çeşme, Kuşadası ve Marmaris Tatil Köyü'nü ekrana getiriyor.

22.00 — Türk Hafif Müziği
22.20 — Lanet

Lanet sona eriyor. Bu bölümde: Nash, işin sonuna geldiğini hisseder... Fitz Stephan ölümle pençeleşmektedir. Gabriel ise morfin alışkanlığını yenmeye çalışmaktadır. Olay en sonunda mahkemeye yansır. Her şey teker teker açığa çıkar...

23.10 — Haberler

TRT **Program·Haber·Eleştiri**

«Gökkuşağı» bitiyor...

«Okuyalım, Tartışalım» adlı yeni bir çocuk programı geliyor

Haziran'ın 18'inde son kez yayınlanacak Gökkuşağı programının yerine Pazartesi günleri aynı kuşak içerisinde 16 Temmuz'dan itibaren «Okuyalım Tartışalım» adlı yeni bir çocuk programı yayınlanmaya başlanacak.

Temmuz ayından Eylül ayı sonlarına kadar 8 bölüm halinde yayınlanacak «Okuyalım Tartışalım» programını TV Çocuk Şubesi yapımcılarından Ayşe Bayramgil hazırlıyor.

Yapımcı Ayşe Bayramgil, programa bazı yazarlarla 15 yaşına kadar olan çocukların konuk olarak katılacağını, yazarların eserlerinden özetler sunulacağını ve eserler üzerinde yazarla katılımcı çocukların tartışacağını belirtti.

Bayramgil, programla ilgili şunları söyledi:

«8 hafta süreyle devam edecek programlarda Demirtaş Ceyhun'un «Savaş ve Küçük Barış», Adnan Özyaçıner'in, «Garip Nasıl Okuyacak», Ülkü Tamer'in «Günışığı Hoşçakal», Bekir Yıldız'ın «Ölümsüz Kavak» ve Orhan Kemal «Arslan Tomson» gibi eserleri çocuklara özet olarak ve resimlerle anlatılacak. Daha sonra çocuklar eserin yapımcılarından eser hakkında bilgi alacaklar, tartışacaklar.

Programı hazırlamaktaki amacımız, küçük çocuklara kitap okumayı sevdirmek, kitaplar üzerinde düşünmeye sevketmek, onların düşüncelerini geliştirmek.»

«Gözlem» programında, kamu kamplarından emekçilerin yararlanamadığı vurgulanacak

Son kez Haziran'ın 18'inde ekranlarımıza gelecek gözlem programında bu kez Kilyos'tan Marmaris'e kadar olan kıyı şeridi tanıtılarak buralarda kurulu kamu kamplarından emekçilerin yeterince yararlanmadığı vurgulanacak.

Genellikle yaz tatiline çıkacaklara rehber olarak hazırlanan programda Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'na bağlı kamplardaki yatak sayıları yörelerin tarihi ve tabii güzellikleri ekrana yansıtılacak.

Programda özel şirketlerin turist getirmelerine karşı çıkılarak bu şirketlerin elde edilen dövizleri tekrar yurt dışına çıkardıkları savunuluyor. Programla ilgili olarak konuşan yapımcı Ertuğrul Karslıoğlu ve Fatih Arslan şunları söylediler:

«Yıllardır kıyı şeritlerimizi kaplayan kamu kamplarının en iyi yerlerinden kuruma ait üst yöneticiler yararlanırlar. Esas kamunun ağırlığını çeken emekçi tabaka çok az olarak bu kamplardan yararlanma olanağını bulabilir. Yöneticiler en uygun mevsimlerde buraları işgal ederler. Emekçiler ise sadece uygun olmayan Eylül, Ekim gibi aylarda kamplarda yer bulabilirler.

Öte yandan bir kısım turist organizatörlüğü yapan firmalar turistlerden aldıkları dövizleri tekrar dışarıya aktarırlar. Devlet böylece kendinin el atmadığı organizatörlük nedeniyle yılda milyonlarca lira döviz gelmesini önler. Örneğin geçen yıl organizatör firmalar 200 milyon liralık döviz elde etmişler ancak devlet bunlardan yararlanamamıştır. İşte bütün bunları göz önüne alarak kamuoyuna ışık tutmak amacıyla programımızın son bölümünde bu konuları işledik.»

RADYOLARDAN SEÇMELER

TRT — 1

9.02 Kadın Dünyası
10.01 Arkası Yarın
13.00 Haberler
18.01 Çocuk Bahçesi
18.16 Laf Lafı Açar
20.02 Çocuklar İçin On Dakika
20.15 Köy Dağarcığı
23.00 Haberler

TRT — 2

09.45 Müzik Sözlüğü
11.30 Yarının Büyükleri Çocuklarımız
12.40 Deyimler, Deyişler, Ezgiler
13.30 Olayların İçinden
16.20 Arkası Yarın
18.30 İşte Doğa
21.00 Bir Sanatçının Günlüğü

TRT — 3

07.02 Güne Başlarken
10.00 Çağdaş Sanatçılarımız
17.06 Plaklar Arasında
18.00 Stüdyo FM
20.00 Liedler ve Aryalar
20.30 Melodiler Geçidi
21.00 Müzik Takvimi
22.06 Gecenin Getirdikleri